

e-ISSN: 2645-9132
Cilt | Volume 8 • Sayı | Number 1
Temmuz 2025 | July 2025

Türkiye’de Kıraat Araştırmaları (2020–2025): Sistematik Bir İnceleme

Qirā’āt Studies in Turkey (2020–2025): A Systematic Review

Sorumlu Yazar | Corresponding Author

Hasan Kardaş

Diyanet İşleri Başkanlığı
Kastamonu | Türkiye
241135027@ogr.kastamonu.edu.tr
<https://orcid.org/0009-0009-9141-4025>

Nazife Vildan Güloğlu

Doç. Dr. | Assoc. Prof.
Kastamonu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tefsir
Anabilim Dalı
Kastamonu University, Faculty of Theology, Division of Basic Islamic Sciences, Tafsir
Kastamonu | Türkiye
nguloglu@kastamonu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0001-7126-7691>

Makale Bilgisi | Article Information

Makale Türü | Article Type: Araştırma Makalesi | Research Article

Geliş Tarihi | Received: 05.06.2025

Kabul Tarihi | Accepted: 14.07.2025

Yayın Tarihi | Published: 31.07.2025

Atıf | Cite As

Kardaş, Hasan- Güloğlu, Nazife Vildan. “Türkiye’de Kıraat Araştırmaları (2020-2025): Sistematik Bir İnceleme”. *ULUM Dini Tetkikler Dergisi* 8/1 (2025), 69-115, Doi: <https://doi.org/10.54659/ulum.1715188>.

Yazar Katkı Oranları: Hasan Kardaş (%55), Nazife Vildan Güloğlu (%45)

Değerlendirme: Bu makalenin ön incelemesi iki iç hakem (editörler-yayın kurulu üyeleri) içerik incelemesi ise iki dış hakem tarafından çift taraflı kör hakemlik modeliyle incelendi. Benzerlik taraması yapılarak (Turnitin) intihal içermediği teyit edildi.

Etik Kurul Beyanı: Bu çalışmada etik kurul beyanını gerektirecek veri kullanılmamıştır. Bu sebeple etik kurul beyanı bulunmamaktadır.

Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Etik Bildirim: ulumdergisi@gmail.com

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Author Contribution Rates: Hasan Kardaş (%55), Nazife Vildan Güloğlu (%45)

Review: Single anonymized - Two internal (Editorial board members) and Double anonymized - Two external double-blind peer review. It was confirmed that it did not contain plagiarism by similarity scanning (Turnitin).

Ethics Committee Statement: No data requiring an ethics committee statement were used in this study. Therefore, no ethics committee statement is required.

Ethical Statement: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and that all studies used are stated in the bibliography.

Complaints: ulumdergisi@gmail.com

Conflicts of Interest: The author(s) has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author(s) acknowledge that they received no external funding to support this research.

Copyright & License: Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.

Türkiye’de Kıraat Araştırmaları (2020–2025): Sistemantik Bir İnceleme

*Hasan Kardaş**

*Nazife Vildan Güloğlu***

Öz

Kıraat ilmi, Kur’ân lafızlarının doğru okunması ve anlaşılmasında kritik bir yere sahiptir. Bu çalışmada, Türkiye’de son beş yıl içinde Dergipark veri tabanında yayımlanmış kıraat alanındaki bilimsel makaleler sistemantik bir şekilde değerlendirilmiş ve içeriklerine göre titizlikle sınıflandırılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda toplam 344 makalenin yayımlandığı tespit edilmiştir. Bu makaleler; *kıraat âlimlerinin görüşlerinin derinlemesine incelenmesi, kıraat literatüründeki şabıslar ve eserlerin ayrıntılı tanıtılması, kıraat ilminin temel kavram ve usulü üzerine yapılan araştırmalar, Kur’ân metninin yapısı ve Resmü’l-Mushaf ile ilgili önemli çalışmalar, kıraat tarihi ve gelişimi üzerine odaklanan incelemeler, kıraat ilminin diğer ilimlerle bağlantısını ele alan analizler ve alanla ilgili diğer özgün araştırmalar* olmak üzere başlıklar altında gruplanmıştır. Bu sınıflandırma, kıraat alanındaki akademik faaliyetlerin kapsamını ve çeşitliliğini gözler önüne sererek alanda çalışan araştırmacılara katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Kıraat, Kur’ân, Tecvid, Mushaf, Dergipark.

* Diyanet İşleri Başkanlığı, Kastamonu | Türkiye
241135027@ogr.kastamonu.edu.tr, <https://orcid.org/0009-0009-9141-4025>

** Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Tefsir Anabilim Dalı, Kastamonu | Türkiye, nguloglu@kastamonu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0001-7126-7691>

Qirā’āt Studies in Turkey (2020–2025): A Systematic Review

Abstract

The science of *qirā’a* occupies a pivotal role in ensuring the correct recitation and comprehension of the Qur’ānic expressions. This study undertakes a systematic evaluation of scholarly articles on *qirā’a* published in the Dergipark database in Turkey over the past five years. The analysis reveals that a total of 344 articles have been published within this timeframe. These publications have been meticulously classified according to their content under several categories: in-depth examinations of the views of *qurrā’* (readers), detailed introductions to figures and works within the *qirā’a* literature, studies focusing on the fundamental concepts and methodology of the discipline, significant contributions concerning the structure of the Qur’ānic text and *rasm al-muşhaf*, investigations into the historical development of the science of *qirā’a*, analytical works addressing its interrelation with other Islamic sciences, as well as other original contributions pertaining to the field. This classification seeks to highlight the scope and diversity of academic activity in the domain of *qirā’a* studies, aiming to serve as a useful reference for researchers engaged in this area.

Keywords: Qirā’a, Qur’ān, Tajwīd, Muşhaf, Dergipark.

Giriş

Kur'ân-ı Kerim, insanlığa hem dünya hem de ahiret saadetini kazandırmak amacıyla Allah tarafından gönderilmiş son ilahi kitaptır. Onun mucizevi yapısı, bir benzerini ortaya koyma konusunda insanları aciz bırakmış¹ ve bu onun ilahi kaynaklı olduğuna şahitlik eden en açık delil olmuştur.

Hz. Peygamber, Kur'ân'ın ilk mübelliği² ve mübeyyini³ vasfıyla, vahyi hem lafız hem de mana olarak insanlara ulaştırmış ve bu kutsal görevi başarıyla ifa etmiştir. Onun vefatını takip eden süreçte sahabe nesli, ardından tabiîn ve tebeu't-tâbiîn nesilleri, Kur'ân'ın öğretilmesi ve açıklanması görevini devralmışlardır. Bu çabalar, tarih boyunca İslam âlimleri tarafından devam ettirilmiş ve Kur'ân'ın daha iyi anlaşılması ve yaşama geçirilmesi için birçok İslami ilmin doğmasına vesile olmuştur.

Kıraat ilmi, Kur'ân'ın telaffuz yöntemlerini inceleyen ve okuyuş farklılıklarının anlam üzerindeki etkilerini ortaya koyan bir disiplin olarak İslami ilimler arasında özel bir yere sahiptir. Sözlükte “toplamak, okumak, atmak, söylemek, ulaştırmak, gebe kalmak, doğurmak, ibadet etmek ve anlamak” gibi manalara gelen⁴ kıraatin terim anlamı “Tertîl sırasında, harfleri ve kelimeleri birbirine eklemektir.” şeklinde ifade edilmiştir.⁵ Bir ilim dalı olarak kıraat “Kur'ân kelimelerinin eda keyfiyetlerini ve farklılıklarını nakledenlerine nispet ederek bilmeyi” konu edinir.⁶ Kur'ân'ın lafzına dair rehberlik sunması yanında, âyetlerin anlam derinliğini çözmeye katkıda bulunması da bu ilmi oldukça değerli kılmaktadır.

- 1 *Kur'ân Yolu* (Erişim 24 Aralık 2024), el-Bakara 2/23-24; Yûnus 10/37-39; Hûd 11/13; el-İsrâ 17/86-88
- 2 Sözlükte “bir şeyi veya bir haberi ulaştırmak” anlamındaki tebliğ kelimesi, ıstılahta “peygamberlerin vahiy yoluyla aldıkları bilgiyi insanlara ulaştırması” manasına gelmektedir. bk. Râgıb el-İsfahânî, *el-Müfredât fî garîbi'l-Kur'ân*, nşr. Safvân Adnân Dâvûdî (Beyrut: ed-Dârü's-Şâmiyye, ts.), “blğ”, 144; Mehmet Boynukalın, “Tebliğ”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Erişim 5 Şubat 2025); Buna göre Hz. Peygamber, Kur'ân'ın ilk mübelliği olup onun bu görevi, Kur'an âyetleriyle sabittir. bk. Âl-i İmrân 3/20; el-Mâide 5/92, 99; en-Nahl 16/82; Nûr 24/54; el-Ankebût 29/18; eş-Şûrâ 42/48; et-Tegâbün 64/12.
- 3 Sözlükte mübeyyin, açıklayan demektir. Hz. Peygamber, vahyi açıklayan olması itibariyle mübeyyin olarak nitelenmiştir. Mesela Nahl sûresinin 44. âyetinde “İnsanlara indirdiklerimizi kendilerine açıklaman için ve (ola ki üzerinde) düşünürler diye sana da uyarıcı kitabı indirdik.” buyrulmak suretiyle Hz. Peygamber'in bu görevi vurgulanmıştır. bk. Ferrâ el-Begavî, *Me'âlimü't-tenzil*, thk. M. Abdullah en-Nemr vd. (Riyad: Dâru Tayyibe, 1409/1988), 5/21.
- 4 Halîl b. Ahmed, *Kitâbu'l-'Ayn*, thk. Abdulhamîd Hendâvî, (Beyrut: Dârü'l-Kütübî'l-İlmiyye, ts.), “kre”, 3/369-370; İsmâil b. Hammâd el-Cevherî, *es-Sihâh: Tâcü'l-luga ve sihâhu'l-'Arabîyye*, nşr. Halîl Me'mûn Şeyhâ (Beyrut: Dârü'l-Ma'rîfe, 2007), “kre”, 846.
- 5 Râgıb el-İsfahânî, *el-Müfredât*, “kre”, 668.
- 6 İbnü'l-Cezerî, *Müncidü'l-mukri'in ve mürşidü't-tâlibîn*, nşr. Ali b. Muhammed el-İmrân (b.y.: y.y., ts.), 49.

İslam tarihinde kıraat ilminin en önemli fonksiyonu, Kur’ân’ın muhafazasına yönelik olmuştur. Kur’ân’ın hem metin hem de sözlü olarak intikali, başlangıçtan itibaren bu ilim dalında gösterilen faaliyetlerle desteklenmiştir. Bu nedenle özellikle son yüzyılda Kur’ân’ın orijinalliği ve menşei bağlamında şüphe uyandırmaya çalışan bazı şarkiyatçıların kıraatler üzerinde durarak onların güvenilirliğini tartıştıkları görülmektedir.⁷ Bu bağlamda kıraatle ilgili çalışmaların, tarihte olduğu gibi günümüzde de son derece önemli olup güncelliğini koruduğu ve organize bir şekilde yürütülmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Türkiye’de kıraatle ilgili çalışmalar, başlangıçta tefsir anabilim dalına bağlı olarak yapılmaktaydı. Hâlihazırda birçok İlahiyat Fakültesinde “Kur’ân -ı Kerîm Okuma ve Kıraat İlmi” adı altında bağımsız bir anabilim dalı oluşturulduğuna şahit olunmaktadır. Bunun neticesi olarak da alanda yapılan çalışmaların hız kazandığı ve çeşitlendiği söylenebilir. Özellikle de son yıllarda, kıraat ilmi üzerine yapılan akademik çalışmaların sayısında gözle görülür bir artış yaşanmıştır. Bu gelişmeler ışığında, kıraat ilmine dair akademik birikimin tasnif edilerek sunulması, araştırmacılar için yol gösterici bir mahiyet arz edebilir. Bu nedenle kıraat alanında yapılan çalışmalara yer veren bazı araştırmalar yapılmıştır. Mesela Kemal Atık’ın makalesinde tefsir ve kıraat ilmine dair yazma eserlerin listesi sunulmuştur.⁸ Abdurrahman Çetin’in çalışmasında kıraat ve tecvid ilimleriyle ilgili başlıca eserler değerlendirilmiş ve bunlara araştırmancının yapıldığı 1987 yılına kadarki çalışmalar dâhil edilmiştir.⁹ Muhammet Abay ile Murat Sülün tarafından yapılmış olan kıraat bibliyografyası çalışmasında ise Kıraat, Tecvid, Resm-i Osmani, mushaflar gibi Kur’ân’ın dış yapısal özellikleri çerçevesinde yazılmış eserlerin değerlendirildiği ve neticesinde bu başlıklarla ilgili kitap ve makalelerin listelendiği görülmektedir.¹⁰ Fatih Cankurt’un makalesinde ise sadece Cumhuriyet dönemi Türkiye’sinde ve Türk dilinde hazırlanan güncel, matbu ve erişilebilir olan eserlerin konu başlıkları altında sunulduğu gözlemlenmektedir.¹¹ Ahmet Gökdemir’in kitabında da

7 Konuyla ilgili bazı değerlendirmeler için bk. Abdurrahman Çetin, “Kur’an Kıraatlarına Yönelik Oryantalist Yaklaşımlar”, *Marife* 2/3 (Aralık 2002), 65-106; Abdulhamit Birişik, “Kıraat”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Erişim 8 Şubat 2025); Recep Koyuncu- İdris Yiğit, “Oryantalist Bakış Açısına Göre Kıraatler: Otto Pretzl, Arthur Jeffery, Nöldeke ve Goldziher Örneği”, *Marife* 22/2 (Aralık 2022), 559-584.

8 Mehmet Kemâl Atık, “Tefsir ve Kıraat İlmine Dair Yazma Eserler Bibliyografyası”, *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 1 (1983), 313-350.

9 Abdurrahman Çetin, “Kıraat ve Tecvid İlimleri Bibliyografyası”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2/2 (1987), 309-318.

10 Muhammed Abay - Murat Sülün, “Kıraat Bibliyografyası”, *Kur'an ve Tefsir Araştırmaları: Kıraat İlmi ve Problemleri-IV [İlmi toplantı, İstanbul, 2001]* (İstanbul: Ensar Neşriyat 2002), 4/477-540.

11 Fatih Cankurt, “Kıraat İlminin Türkiye’deki Seyri (Kıraat Bibliyografyası)”. *Yakın Doğu*

Türkiye’de on dört kırâat imamı, Osmanlı’da kırâat, Endülü’s’te kırâat, tecvid ve kırâat ilimleri bağlamında harfler, yedi harf, addü’l-ây, vakf-ibtidâ, mushaf imlâsı ve oryantalistlerin Kur’ân tarihi ve kıraatlara bakış açılarına dair yapılmış akademik çalışmalar literatür çalışması şeklinde zikredilmiştir.¹² Bu çalışmanın zikri geçen araştırmalardan farkı, araştırmancının sadece Türkiye’de kaleme alınan kırâat ilmiyle ilgili son beş yıl içerisinde Dergipark veri tabanında yayımlanmış akademik makalelere odaklanmasıdır. Zira özellikle bu zaman diliminde alanla ilgili makale yazımının arttığı düşünülmektedir. Bu nedenle yukarıda bahsi geçen kıymetli araştırmalara katkı mahiyetinde ilgili makalelerinin tasnif edilerek sunulması yararlı olacaktır. Çalışma, kıraat alanında yapılan araştırmaların çeşitliliğini ve kapsamını tablolar eşliğinde ortaya koymayı da amaçlamaktadır. Çalışmada makaleler, içerik ve yöntem açısından analiz edilmiş ve uygun görülen başlıklar altında kısa bilgiler verilerek sunulmuştur.

1. Kıraat İlmi Alanında Yapılan Çalışmalar

1.1. Kıraat Alimlerine ve Eserlerine Yönelik İncelemeler

Bu başlık altında incelenen makalelerde araştırılan ve görüşleri bakımından ele alınan âlimler şunlardır: Hasan-ı Basrî (ö. 110/728), İbn Âmir (ö. 118/736), İmam Âsım (ö. 127/745), Ebû Amr b. Alâ (ö. 154/770), Nâfi‘ b. Abdurrahman (ö. 169/785), Şu‘be b. Ayyâş (ö. 193/809), Ya‘kûb el-Hadramî (ö. 205/820), Halef b. Hişâm (ö. 229/844), İbn Mücâhid (ö. 324/936) Bu konuda son beş yıl içerisinde 12 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	İmâm-ı Âsım ve Kıraatına Dair Genel Bilgiler	Hasan Hüseyin Havuz	Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2025/23	35-61
2	Hamza b. Habîb ve Talebesi Halef b. Hişâm’ın Kıraatlerinin Mukayesesi	Mehmet Keleş	Anemon Muş Alparslan Ü. Sosyal Bilimler Dergisi	2024 / 1	235-248
3	İmam Âsım’ın Eleştiriye Maruz Kalan Kıraatleri	Süleyman Kılıç	Artuklu Akademi	2024/2	391-410
4	Mağrib ve Kuzey Afrika Bölgesinde Nâfi‘ Kıraati ve On Tarîki	Alaaddin Salıhoğlu	Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi	2023/9	325-358

Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 4/1 (Mayıs 2018), 55-118.

12 Ahmet Gökdemir, *Türkiye’de Kıraat İlmine Dair Yapılan Akademik Çalışmalar*, Ankara: İlahiyat Yayınları, 2024, 11-186.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
5	Hasan-ı Basrî Kıraatının Temel Özellikleri	Mehmet Kılıç	Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi	2023/15	41-54
6	Mütevâtir Kıraat İmamlarının Kıraatleri Tercih Yöntemi	Cemil Küçük	Van İlahiyat Dergisi	2022/17	48-68
7	Ebü Amr’ın Eleştiriye Konu Olan Sahih Kıraatleri	Kadir Taşpınar	(RTE) Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022/22	117-140
8	Ya’kûb el-Hadramî Kıraatini Diğer Kıraatlerden Ayıran Özellikler	Mustafa Hamurlu	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2021/3	1163-1180
9	Mâide Sûresi Bağlamında Nâfi’, Ebû Amr ve Âsım Kıraatlerinin İncelenmesi	Murat Akkuş, Süleyman Kılıç	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi	2021/1	69-90
10	Halef Kıraati Özelinde Kıraatlarla İlgili Bazı Tahlil ve Tespitler	Cafer Yerlikaya	Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020/36	307-344
11	Âsım Kıraatinin Senedi ve Şu’be-Hafs Rivayetlerinin Temellendirilmesi	Hasan Hüseyin Havuz	Bahkesir İlahiyat Dergisi	2020/12	105-128
12	HZ. Hafsa’ya Nispet Edilen Kıraat Vecihlerinin Mâtürîdî Tefsiri Bağlamında İncelenmesi	Nesrişah Saylan	Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi	2020/1	397-420

1.2. Kıraat Literatüründeki Şahıs ve Eserleri İnceleyen Araştırmalar

Kıraat ilmi ile ilgili makalelerin bazılarında, kıraat literatüründe önemli yere sahip olan şahsiyetlerin biyografileri ve eserlerinin kıraat literatürüne katkıları ele alınmıştır. Bu çalışmalarda kıraat metnlerinin yazımı, aktarılması ve istifade biçimleri incelenmiş; bu eserlerin kıraat ilmine kazandırdıkları bilimsel değerler detaylandırılmıştır. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 63 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Usûlî İhtilaflar Açısından el-'Unvân ile eş-Şâtibiyye Mukayesesi	Resul Akcan	Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi	2025/1	11-40
2	Kastamonu Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki Tecvid ve Kıraat İlmiyle İlgili Osmanlı Türkçesi ve Farsça Yazma Eserlerin İncelenmesi	Nazife Vildan Güloğlu, Hasan Kardaş	Rumeli İslâm Araştırmaları Dergisi	2025/15	92-109
3	Bursa İnebey Yazma Eser Kütüphanesindeki Kıraat Yazmalarına Dair Bir Değerlendirme	Mustafa Can	Rize İlahiyat Dergisi	2025/28	113-138
4	Secâvendî'nin İlelül-Vukûf İsimli Eserinin Türkiye'de Basılan Mushaflara Yansımaları Vakf Remizleri	Yakup Uzun	Bilimname	2025/53	543-602
5	İbnü'n-Neccâr el-Fütûhî'nin (ö. 972/1564) Risâle fî hel yecûzu vaslül-isti'âze bi'l-besmele em lâ Adlı Eseri: Tahkik ve Değerlendirme	Harun Abacı, Hatice Taşlıcalı	Mutalaa	2024/1	14-28
6	Harput'ta Kıraat İlminde Önc Çıkan Şahsiyetler	Nesrişah Saylan	Dicle İlahiyat Dergisi	2024 / 1	46-58
7	Muhammed B. Ebî Bekr El Mar'Âşî'nin Risâle Fî't-Tecvid Risâlesinin Tahkik ve Değerlendirmesi	Zeynep Sare Bozoğlu, İbrahim Uludaş	Universal Journal of Theology	2024/2	68-103
8	Kıraat İlminde Râ (ر) Harfi: Son Dönem Osmanlı Kurrâlarından Tedkik-i Mesâhif-i Şerife Meclisi Âzası Bursalı Süleyman Vehbi Efendi'nin Risâle-i Râiyye Adlı Eseri Üzerinde Bir İnceleme	Osman Bostan	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2024/2	592-618
9	Mütercim Âsım Efendinin Kâmûsu'l-Muhît İsimli Sözlüğündeki Kıraat ve Tefsir Kavramlarına Genel Bir Bakış	Hatice Gök	Tafsir Akademik Dergi	2024/2	103-116
10	Osmanlı'da Kıraat İlminin Öncü Şahsiyetlerinden Ebû Bekir Ahmed b. Muhammed İbnü'l-Cezerî (İbnü'n-Nâzım): Hayatı, Eserleri ve İlmi Kişiliği	Resul Akcan	Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/2	133-150

NO	Makale Başlığı	Araştırıcı	Dergi	Sayı	Sayfa
11	Hafız Safvan Çakıroğlu ve Kur’ân’a Hizmetleri	İmran Çelik, Şaban Ali Şenel	Akif	2024/2	284-304
12	Kıraat İlmine Katkıları Bağlamında Temîm Kabilesine Mensup Kıraat Âlimleri	Ahmet Arif Akbaba	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2024/2	680/713
13	Ebü’l-Alâ el-Hemedânî’nin (ö. 569/1173) “Kitâbü’t-Temhîd Fî Ma’rifeti’t-Tecvîd” Adlı Eserinin Kıraât ve Tecvîd İlmi Açısından Değerlendirilmesi	Naim Avan	HİKEM	2024 / 2	33-52
14	Abdullah b. Abbas’ın Kıraat İlmindeki Yeri	Nesrişah Saylan	Diyanet İlmi Dergi	2024 / 3	823-844
15	İbnül-Muvâkkı’ın “ed-Dürrü’n-Nadîd fî Kı râeti Ebî ‘Amr ve’t-Tecvîd” Adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme	Abdullah İslam, Lütfullah Cebeci	ETÜT Dergisi	2024/9	132 -139
16	Eşmûnî’nin Menârü’l-Hüdâ Adlı Eseri ve Vakf-İbtidâ ile İlgili Değerlendirmeleri	Kenan Aklan	Akademik-US	2024/15-16	167-188
17	Bir Kıraat Âlimi Olarak Ahmed b. Muhammed Ed-Dimyâtî: Hayatı, İlmi Kişiliği ve Eserleri	Mustafa Hatipoğlu	Van İlahiyat Dergisi	2024 / 20	105-122
18	Yusufefendizâde’nin Kıraât İlmi İcâzetnâme Geleneğindeki Yeri: Türkiye, Mısır, Malezya ve Endonezya Örnekleri	Hatice Şahin Aynur	Amasya İlahiyat Dergisi	2024/23	206 -245
19	Dimyâtî’nin İthâfu Fuzalâi’l-Beşer Adlı Eserinin Kıraat İlmi Açısından Tahlili ve Eserinde Kıraat İlminin Muhtelif Meseclerine Yaklaşımı	Mustafa Hatipoğlu	Rize İlahiyat Dergisi	2024 / 27	235-252
20	Muğaddimetü’l-Cezerî Şerh Geleneğinde Hüseyin b. Ali Amâsî’nin ‘Dürr-i Mecnûn’ Adlı Eseri	Selim Çakıroğlu	Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi	2024 / 32	235-268
21	“Me` âni’l-Kıraât” Kitabı Özelinde Ezherî’ye Göre Kıraatlerde İhtiyâr	Israa Mahmood Eid Eid , Abdurrahman Ensari	İslam Medeniyeti Dergisi	2024/52	260-283

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
22	Ebü'l-Fadl el-Huzâi ve el-Müntehâ İsimli Eseri	Ahmet Kılıç, Nesrişah Saylan	Harran İlahiyat Dergisi	2024-52	26-41
23	Kıraat Literatüründe Tayyibetü'n-Neşr Şerh Geleneği	Resul Akcan	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/57	193-216
24	Ebul Cezmi Hıfzı'nın Pırlanta Kitap - Kızlar İçin İlk Kıraat - Adli Eserinin Biçim ve İçerik Açısından İncelenmesi	Ü.Gülsüm Altınır Bozlak, Hasan Kavruk	İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi	2023 / 1	17-30
25	Şeyh Said Efendi'nin Türkçe'den Arapça'ya Tercüme Ettiği "Tecvid" Üzerine Tespit Ve Değerlendirmeler	Mustafa Acar	Şarkiyat	2023 / 2	605-619
26	Muhammed b. Ahmed El- Avfi ve Kıraat İlmine Dair Eserleri	Hidayet Ayan	Kadim Akademi SBD	2023 / 2	137-157
27	Bir Kıraatçi Olarak Ebû Ca'fer et-Tahâvî ve Müşkilü'l-Âsâr'da Kıraatler	Lokman Yılmaz	Diyanet İlmi Dergi	2023 / 3	817-848
28	Şeyhu'l Kurra Hafız Ramazan Pakdil ve Kıraat İlmine Katkıları	Şeyma Demirel	İlahiyat	2023 / 11	81-93
29	İbnü'l-Cezerî'nin Kitâbü't- tezkar fî kırâati Ebân b. Yezîd el-Attâr Adli Eserinin Edisyon Kritiği	Yahya Balcı	Tahkik İslami İlimler Araştırma ve Neşir Dergisi	2023 / 11	73-118
30	Kur'an Fonetigine Yaklaşımında Mar'âşî-Mağnîsi Mukayesesi	Fatma Yasemin Mısırlı	FSM İlmi Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri	2023/21	381-417
31	Mukaddimetü'l-Cezerî'nin Muhtevası ve Metodu	Osman Bostan	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 54	185-212
32	Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi'nde Bulunan Kıraat İlmine Dair Yazma Eserlerin Tesbiti ve İncelenmesi	Ömer Faruk Şahin	Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 1	24- 43

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
33	Diyarbakır Ziya Gökâlp Yazma Eser Kütüphanesi’nde Bulunan Kıraate Dair Arapça El Yazma Eserlerin Tespit ve Değerlendirmesi	Rıfat Ablay	Diyanet İlmî Dergi	2022 / 1	99- 125
34	İbnü’l-Cevzî’nin Zâdü’l-mesîr fi ‘ilmi’t-tefsîr’inde Kıraât Olgusu	İsmail Öztürk	Tokat İlmîyat Dergisi	2022 / 1	145-168
35	İbnü’l-Cezerî’nin (ö. 833/1429) Müncidü’l-Mukriin Adlı Eserinin Endülüis Kıraat Ekolü Açısından Kaynak Değeri	Abdulhalim Başal	Hitit İlahiyat Dergisi	2022 / 1	1- 32
36	İbn Cinnî’nin el-Muhteseb Adlı Eserinde Şâz Kıraatlere Yaklaşım Metodunun İncelenmesi	Nesrişah Saylan	Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 1	179-202
37	Osmanlı Ulemâsının Tecvîd İlmî Birikimine Bir Örnek: Kitâb-ü Mesleki’l-kurrâ’ fi şerhi ebyâtı İbni’l-Cezerî fi ‘lmi’l-kirâe’nin İçerik Tahlili	İshak Kızılaslan	Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 1	55- 70
38	Kur’ân Tilavetinde Karşılaşılan Yaygın Hatalar: Sâdık b. Yusuf Halîfe ve Risâle fi’t-Tecvîd (Risâle fi taşhîhi’l-galaâtât fi’l kırâ’ât) İsimli Eserinin Tahlîk ve İncelenmesi	Abdulhalim Başal, Ömer Türkmen	Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 1	115-156
39	Muhammed Salih Tanrıbuyruğu ve Muhîtü’t-Tecvîd İsimli Risalesi	M. Mustafa Serdaş, Ahmet Gökdemir	Kocaeli İlahiyat Dergisi	2022 / 1	255-276
40	Şeyh Ahmed Antalyavî’nin Tecvîde Dâir Risâlesinin Tecvîd İlmî Açısından Değerlendirmesi	Naim Avan	Sırat	2022 / 1	76- 111
41	Hasan b. Muhammed’in Hayatı ve Şerh-i Cedîd-i Karabaş İsimli Tecvîd Risâlesinin İncelenmesi	Yasin Çöllü	İlahiyat	2022 / 9	201-214
42	Bir Osmanlı Kıraat Âlimi: Ahmed er-Rüşdî	Osman Bostan	Amasya İlahiyat Dergisi	2022 / 18	183-218
43	Molla Mehmed Emîn Efendi (öl. 1275/1859) ve Kıraat İlmine Katkıları	Ömer Türkmen	(RTÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 22	141-158

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
44	İbn Belbân el-Hanbelî'nin (ö. 1083/1672) Kırâat İlmine Dair Risâletün tete'alleku bi't-Tecvîd Adlı Risâlesinin Tahkikli Neşri	Rıfat Ablay	Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2022 / 30	15- 37
45	Tarz-I Nevîn-İ Kiraat Ders Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi	Nazike Karagözoğlu	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 1	164-190
46	Muhammed b. Bedriddîn el-Hazrecî'nin “el-Fevâidü'l-Hisân fi'l-İdğâm li'l-Hurûfî's-Sevâkin ve'l-Beyân” Adlı Eseri'nin Tahkiki	Ömer Türkmen	Tahkik İslami İlimler Araştırma ve Neşir Dergisi	2021 / 1	391-425
47	Genel Hatlarıyla Osmanlı Kırâat İlmi Eserleri	Ahmet Gökdemir	BEÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 1	59- 78
48	Hırzu'l-Emânî'nin Kırâat Tedrisatındaki Serencamı	Eren Pilgir	Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 1	251-268
49	Sivas Ziya Bey Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki Tecvid ve Kırâat İlmine Dair Yazma Eserlerin Değerlendirilmesi	Durmuş Arslan	Tokat İlmîyat Dergisi	2021 / 1	157-180
50	Kıraata Dair Bir Eser Olarak Taşköprizâde'nin Şerhu'l-Mukaddimetü'l-Cezerî Adlı Eserinin Yazma Nüshaları ve Tahkiki Üzerine Bir Değerlendirme	Muhammet Yurtseven	Tahkik İslami İlimler Araştırma ve Neşir Dergisi	2020 / 1	351-381
51	Ebü Bekr Ahmed b. Muhammed İbnü'l-Cezerî'nin “Urcûze fi Vakf-i Hamza” Adlı Risalesi ve Tahlili	Murat Akkuş, Abdulselam Fıtyan	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2021 / 1	322-354
52	Mekkî b. Ebî Tâlib'in Sahih Kırâat Kriterlerine Yaklaşımı	Servet Kılıç	Genç Mütefekkirler Dergisi	2021 / 2	230-257
53	Seyyid Hâmid b. el-Hâc Abdülfettâh el-Paluvî ve Kırâat İlmindeki Konumu	Nizamettin Çelik	Diyanet İlmi Dergi	2021 / 3	725-748
54	ed-Dürerü'n-Nâsire fi Tevcîhi'l-Kırâati'l-Mütevâtire Adlı Eseri Bağlamında İbn Acîbe'nin Kırâat Yönü	Kadir Taşpınar	Mütefekkir	2021 / 16	103-120

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
55	Ebu’t-Tayyib İbn Galbûn’un Kıraat Tercihlerini Derleme ve Değerlendirme (el-İrşâd Adlı Eseri Bağlamında)	Ömer Türkmen	(RTÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 20	258-280
56	Osmanlı’dan Günümüze Reisülkurrâlar	Abdullah Akyüz	Usul İslam Araştırmaları	2021 / 36	133-162
57	İbn Hâleveyh’in el-Muhtasar Fî Şevazî’l-Kur’ân Adlı Eserinde Kıraatlara Yaklaşımının İncelenmesi	Nesrişah Saylan	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi	2020 / 1	1- 15
58	Mustafa Niyâzî Efendi ve ‘Umdetü’l-KÂRİİN ADLI Tecvid Risalesi	Recep Koyuncu	Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 2	797-834
59	Mekkî b. Ebî Tâlib’in Kıraat İlmine Katkısı	Abdullah Sawas	Van İlahiyat Dergisi	2020 / 13	290-315
60	Mu‘tezilî Müfessir Ebu’l-Kâsım El-Belhî’nin Kıraatlara Yaklaşımı	Emrullah Tuncel	Gümüşhane Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 17	1- 19
61	Rizeli Hafız Hüseyin Efendi ve Râ’iyye Şerhi Adlı Yazma Eseri	Alaaddin Salihoglu	Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 45	119-138
62	Ali el-Mansûrî’nin Tahrîrât İlmine Katkıları	Ali Öge, Mustafa Tugantay	(NEÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 49	33- 64
63	Abdülfettâh el-Mersafî’nin Tahrîrât İlmindeki Yeri: Şerhu’d-Dürreti’l-Mudiyye Örneği	Eren Pilgir	Marmara Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 58	69- 90

1.3. Kıraat Farklılıkları, Kavramları ve Usûlü ile İlgili Çalışmalar

Kıraat ilmiyle ilgili makalelerin bazılarında, kıraat ilminin tanımsal temelleri, kavramsal yapısı ve metodolojik çerçevesine dair tartışmalar üzerinde durulmuştur. Çalışmalarda ihticâc, tevâtür, işmâm ve benzeri kavramların ilmî bağlamlardaki kullanımı detaylandırılarak kıraat ilmi usûllerinin gelişimi ele alınmıştır. Bu başlık altında değerlendirilebilecek ve son beş yıl içerisinde yayımlanmış olan araştırma makalesi 26’dır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Kıraat İlminde Usûl ve Ferşin İstisnaları	Yakup Uzun	Akademik Platform İslami Araştırmalar Dergisi	2025/1	66-95
2	Lahn Manasına Gelen Bazı Kıraat Kavramlarının İncelenmesi	Mehmet Keleş	Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2025 / 2	529-543
3	Renkli Mushaflar ve Kıraatin Muhkem Hale Getirilmesindeki Etkisi	Israa Mahmood Eid Eid	Eskiyei	2025/56	219-236
4	Kıraat İlminde Müdrec Olgusu	Muzaffer Ekrem Küçükturgut, İrfan Çakıcı	HIKEM	2024 / 1	17-38
5	Kutbüddîn-i Şîrâzî'nin Kıraatleri Nakil Üslubunun Özgünlük Açısından Değerlendirilmesi: Sâd Sûresi Örneği	Nazife Vildan Güloğlu	Dergiabant	2024/2	447/462
6	Kıraat İlminde İndirâc ve Telfik	Abdullah Savas, Serdar Yavuz	Bitlis İslamiyat Dergisi	2024/2	77-93
7	Muhtelif Tanımları Bakımından Kıraat ve İlgili Kavramları Üzerinde Detaylı Bir Değerlendirme	Rukiye Geçit	Genç Mütefekkirler Dergisi	2024 / 3	668-683
8	Kıraatlerde Müdrec Kavramı	Hasan Hüseyin İslam	Rize İlahiyat Dergisi	2024 / 26	207-212
9	Kıraat İlminde İşmâm ve Huccetleri	Ali Temel	Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat F. Dergisi	2024/44	46-69
10	Kıraatten Tilâvete: Bir Kur'ân Okuma Pratiği Olarak Tilâvet Üslûbunun Mahiyeti Üzerine	Muhammed Coşkun	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2023 / 2	721-742
11	Ebü 'Alî el-Fârisî'nin el-Hüce Eserinde Kıraat Olgusu	Habip Kalaç	Van İlahiyat Dergisi	2023 / 19	138-154
12	Kıraat İlminde İhticâc Kavramı ve İhtiyâr-Tercih İlişkisi	Abdullah Sawas	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi	2022 / 1	450-474
13	Kur'ân'ın Yaygın Tanımı Açısından Şâz Kıraatin Değeri	Mehmet Maşuk Acar	Mesned İlahiyat Araştırmaları Dergisi	2022 / 2	243-267

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
14	Sıhhat Açısından Kıraat Çeşitlerinin Kavramsal Anlamda Değerlendirilmesi	Yunus İşeri	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2022 / 2	471-489
15	Kur’ân Kıraatinde Kavramlar Üzerine Bir Analiz	Yakup Uzun	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi	2022 / 2	960-983
16	Teysîr/Şâtıbiyye ve Tayyibe Tarikleri Çerçevesinde İbn Mücâhid’in Kitâbü’s-Seb’a Adlı Eserindeki Tariklerin Farklılığı Meselesi -Âsım Kıraati Özelinde Bir Değerlendirme-	Hasan Hüseyin Havuz	Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 2	519- 549
17	Şâtıbî’nin (öl. 590/1194) Hırzû’l-emânî’de (çş-Şâtıbiyye) Taz’îf Ettiği Vecihler ve Bu Vecihlerin Günümüz Kıraat Tedrisatı Pratigine Yansıması	Abdulhalim Başal	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2022 / 2	699- 716
18	Mana Açısından Kıraat Farklılıklarının Mahiyeti	Yunus İşeri	Bingöl ilahiyat	2022 / 19	261-277
19	Kur’ân Tarihi’nde Ahrufu’s-Seb’a ve Kıraatler Meselesi	İdris Şengül	Tafsir Akademik Dergi	2021 / 1	65- 82
20	Kâsımî’nin Mehâsinü’t-Te’vîl İsimli Tefsirinin Mukaddimesinde Kıraat Olgusu	Şuayip Karataş	BEÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 1	315-337
21	Kıraat İlminde Taklîl Kavramı -Necm Süresi Özelinde-	Fatih Ercanlı	Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 2	224-233
22	Kıraat İlminde Tevâtür Olgusuna Farklı Bir Yaklaşım	Ömer Türkmen	Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 2	547-569
23	Mülk Süresi’ndeki Kırâat İhtilafları	Mehmet Salih	Ağrı İslami İlimler Dergisi	2021 / 8	132-153
24	Abdullah b. Mes’ud ve Kıraatı	Cemil Küçük	Van İlahiyat Dergisi	2021 / 15	40- 59

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
25	Ahmed b. Muhammed el-Harrâd'a (d. 1948-?) Göre Kıraat Farklılıklarının Manaya Etkileri	Ahmet Kütükoğlu	Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 44	19- 41
26	Kırâatlerde İhtilaf Kavramı	Cafer Yerlikaya	Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 18	289-307

1.4. Mushaf Araştırmaları

Kur'ân metninin yazımında kullanılan resm-i Osmanî kaidelerinin tarihsel gelişimi, mushaf istinsahı ve yazım farklılıklarının ilmî etkileri ile ilgili çalışmalar bu bölümde ele alınmıştır. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 20 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Dijital Beşerî Bilimlerin Kur'an El Yazmalarına Uygulanabilirliği: Yöntemler, Uygulamalar ve Karşılaşılan Sorunlar	Ayşenur Elif Unal Şahin	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2025/1	214-231
2	Mushaf İmlası Edebiyatında İstidrak Olgusu: İbnu'l-Kâdi el-Miknâsi ve Beyânü'l-Hilâf Örneği	Mücella Hacımısıroğlu	Hitit İlahiyat Dergisi	2024 / 1	280-299
3	Kur'an ve Kıraatlerin Özdeşliği Üzerine Bir İnceleme	Cafer Yerlikaya	Çukurova Ü. İlahiyat Fakültesi	2024/2	40-59
4	İlmî, Sosyal, Kültürel ve Siyasi Etkileri Bağlamında Kur'an'ın Noktalanma ve Hareklenmesi ve Ebû Amr ed-Dânî'nin Bu Sürece Katkısı	İmran Çelik	Marifetname	2024/2	471-495
5	Mefkûd ve Mevcut Eserleriyle Resmü'l-Mushaf Literatürü	Yunus Emre Taşdemir, Mustafa Sağlam	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2024/2	620-658
6	Brown Üniversitesi Kütüphanesi'nde Bulunan Erken Dönem Mushaflar (7. ve 8. Yüzyıllar)	Muhammet Emin Bakacak, Fatih Cankurt	Akademik Platform İslami Araştırmalar Dergisi	2024 / 2	283-315

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
7	Ayasofya 23: Süleymaniye Kütüphanesinde Bulunan Abbâsi Dönemi Bir Kur’ân-ı Kerîm Elyazması	Tuba Karaşahin, Esra Gözeler	Hitit İlahiyat Dergisi	2024/2	726-754
8	Muhammed el-Harrâz’ın Mevridü’z-Zam’ân Adlı Manzumesi Özelinde Kıraat İlminde Resmü’l-Mushaf Meselesi	Recep Koyuncu	Mütefekkir	2024/22	399-419
9	Türkiye Kütüphanelerindeki Nadir Mağribî Mushaf El Yazmalarının Tahlili: (Tarihsel, Betimsel ve Analitik Bir İnceleme)	Alaaddin Salihoglu	Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/44	258-286
10	İbâzîlerin Yedi Harf ve Mushaf İstinsahı ile İlgili Yaklaşımları	Kenan Aklan	Kilitbahir	2024 / 25	53-72
11	Kadim Bir Mushaf: BNF (Bibliothèque Nationale de France) Arabe 358	Fatih Cankurt	Hitit İlahiyat Dergisi	2023 / 2	631-651
12	Hız. Osman Döneminde Kur’ân-ı Kerîm’in İstinsahı ve Mushaflardaki Kıraat Farklılıklarına Yansıması	Fatih Çardak	Genç Mütefekkirler Dergisi	2023 / 3	682-703
13	Erken Döneme Tarihlenen Katta Langar Mushafı’nın Mushaf İlimleri Bakımından İncelenmesi	Şeyma Genan, Betül Genan, Elif Behnan Bozdoğan, Nevrin Nur Aslan	Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 47	55-88
14	Erken Dönem Mushaf Araştırmaları: Yabancı Literatür	Fatih Cankurt	Yakın Doğu Ü. İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi	2022 / 1	75- 90
15	Resm-i Osmânî Kâideleri Bağlamında TMSK E. H. 2 Nr. Mushaf	Fatih Cankurt	ATEBE	2022 / 8	233-263
16	Hız. Ali Mushafı: Nispet Açısından İncelenmesi	Fatih Cankurt	Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi	2022/104	197-209
17	Qur’ân of Groningen University “uklu Hands 468”	Betül Özdirek	Tefsir Araştırmaları Dergisi	Özel Sayı	52-71

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
18	Âyet Sayılarındaki İhtilafların Sürelere Göre Tespiti	Ali Öge, Halil İbrahim Üren	Hitit İlahiyat Dergisi	2021	915-954
19	Ayet Numaralarının Mushafa Ekleniş Amacı Üzerine	Hasan Yücel	Dini Araştırmalar	2021/61	375-426
20	Hz. Osman Mushaflarında “Zâ” Ve “Dâd” Harfleri (Molla Halil Siirdi’nin Yaklaşımı Çerçevesinde)	Lokman Şan	Artuklu Akademi	2020 / 1	125-146

1.5. Kıraat Tarihi ile İlgili Çalışmalar

Bu başlık altında bulunan çalışmalarda Kur’ân ve kıraat tarihinin çeşitli evreleri, tarihsel olayların kıraat farklılıklarına etkileri ve bölgesel kıraat gelenekleri incelenmiştir. Ayrıca bu tarihsel gelişimin modern döneme etkileri de irdelenmiştir. Bu tür çalışmalar son beş yıl içerisinde 26 araştırma makalesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Nafi’ Kıraatinin Kayrevan’a Girişi, Yayılmasında Etkili Olan Kişiler ve İştihar Sebepleri: Hicrî 2, 3, 4. Asırlar Özelinde Bir İnceleme	Mustafa Hilmi Bilican	Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi	2025/1	379-404
2	HZ. Muhammed (sav) Döneminde Kur’ân’ın Hıfzı, Kitâbeti ve Cem’i Hakkında Eleştirel Bir Değerlendirme	Hayrettin Öztürk	Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 1	103-131
3	Kayrevan’da Kıraat İlminin Teşekkül Süreci (Hicrî İlk Beş Asır)	Ahmet Arif Akbaba	Dergiabant	2024/2	624-647
4	Yedi Harfi Oluşturan Kıraat Farklılıkları ve Yedi Harfin Sürekliliği Mesclesi	Cafer Yıldız	Trabzon İlahiyat Dergisi	2024/2	435-459
5	Memlük Kıraat Tedris Kurumları ve Göz Ardı Edilen Bir Müessesce Olarak Türbeler	Nur Kübra Demirci	Türkiye İlahiyat Araştırmalar Dergisi	2024 / 2	278-300

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
6	Sûfî Mesleği’nin Teşekkülü ve Sûfî ile İtilâf Mesleklerinin İhtilaf Ettikleri Tercih Örneklerine Dair Bir İnceleme	Hidayet Ayan	ESAM Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi	2024 / 2	232-251
7	İlk Üç Asırda Kıraatlerde Tercih Olgusu: Râvî ve İmam olarak Halef Örneği	Cafer Yıldız	Mevzu – Sosyal Bilimler Dergisi	2024 / 12	505-536
8	Osmanlı Filibesî’nde Kur’ân Kültürü (Tedrîsât/ Tilâvet/Kıraat)	Ahmet Taşdoğan	Mizanü’l-Hak: İslami İlimler Dergisi	2024/19	121-128
9	Öne Çıkan Özellikleriyle Memlûkler Dönemi Kıraat İlmi Tedrisi	Nur Kübra Demirci, Süleyman Molla İbrahimoglu	Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 26	482-510
10	Asr-ı Saâdet’ten Hicrî Sekizinci Asra Kadar Yemen Bölgesinde Kıraat İlminin Durumu	Muazzam Yener	Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/44	97-123
11	Hicri II-IV. Asır Kıraat İhticâcı Uygulamalarının Sonraki Dönem Kıraat İhticâcı Uygulamalarına Etkileri	Mehmet Kılıç, Muhammed Pilgir	Sakarya Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 49	327-352
12	Şâzz Kıraatlerin Mahiyeti Ve Çeşitleri	Yusuf Ziya Kurtuluş	Tafsir Akademik Dergi.	2023 / 1	17-37
13	Kıraatlerin İştihârında Sosyo-Kültürel Ortam ve Siyâsî İlişkilerin Rolü	Ömer Özbek, Encs Bozmaz	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2023 / 2	743-765
14	Kıraatlerin Sınırlandırılmasının Şâz Kıraatler Üzerindeki Etkisi	Mehmet Maşuk Acar	İhya İslam Araştırmaları Dergisi	2023 / 9	322-343
15	İbnü’l-Cezerî Öncesi Kıraat Ekollerine Genel Bakış	Recep Koyuncu, Süleyman Kılıç	Kilitbahir	2023 / 23	191-218
16	Sırât-ı müstakim ve Sebîlü’r-reşâd Dergilerinde Kur’ân Tarihi ve Kıraate Yaklaşım	Ömer Mehmet Ulusoy	Rize İlahiyat Dergisi	2023 / 24	209-227
17	Sahih Kıraatlerin Tespit Kriterlerinde Gelişme ve Genişleme	Yakup Uzun	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 54	261-282

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
18	İslam Dünyasında Hicri Birinci Yüzyıldan Günümüze Kadar Aşere Kıraatinin Yayılmasının Tarihsel Aşamaları	Süleyman Narol, Huda Fattahı	Tevilat	2022 / 1	163-181
19	Ashâb-I Suffe'nin Kur'ân Vc Kırâat Tarihine Katkıları	Yaşar Akaslan	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 53	757-782
20	Osmanlı'dan Cumhuriyete Kırâat İlmi	Süleyman Kablan	İhya İslam Araştırmaları	2022 / 1	511-530
21	Hız. Peygamber Döneminde Kur'an/Kırâat Eğitim-Öğretimi	Abdulhekim Ağırbaş	Darulhadis İslami Araştırmalar Dergisi	2021 / 1	83- 117
22	Kur'ân Tilâveti ve Kırâati Bağlamında Eyyûbîler'in Memlûkler ve Endülûs'e Etkisi	Ahmet Gökdemir	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi	2021 / 2	521-532
23	Kırâatlerin Mâhiyeti ve Tarihi	Yakup Yüksel	Mevzu – Sosyal Bilimler	2021 / 5	127-168
24	İlk Dört Asırda Şâz Kırâatlere Yöneltilen Eleştiriler Üzerine Bir İnceleme	İrfan Çakıcı	Rumeli İslam Araştırmaları Dergisi	2021 / 7	266-287
25	Kur'ân'ın Cem'i Meselesine Süyûtî Vechesinden Bir Bakış	Yaşar Akaslan	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi D.	2020 / 48	139-168
26	III. Ahmed Devrinde Osmanlı Kur'an Kırâatı Geleneğine Bir Hicaz Pratiğini Dahil Etme Teşebbüsü: "Harf-i Dâd" Yahut "Velâ'd-Dâllîn" Tartışması	Mehmet Gel	Divan: Disiplinler-arası Çalışmalar Dergisi	2020 / 49	57- 97

1.6. Kırâat İlmi ile Diğer İlimler Arasındaki İlişkiler

Bu bölümde ele alınacak çalışmalar kırâat ilminin tefsir, dilbilim, hadis, tasavvuf, fıkıh, musiki, şiir gibi diğer ilimlerle olan karşılıklı etkilerini konu almaktadır. Bu araştırmalarda genel itibarıyla ilimler arasındaki bağlantıların Kur'ân'ın anlaşılmasına katkıları üzerinde durulmuştur.

1.6.1. Kıraat-Nahiv (Arap Dili) İlişkisi

Kıraat ve nahiv ilişkisi üzerine yapılan araştırmalar, Arap dilindeki ekoller ve onların farklı kullanımlarıyla Kur’an kıraatlerinin nasıl ele alındığını ortaya koyan çalışmalardır. Bu makaleler, kıraatlerdeki nahiv farklılıklarının dil yapısı üzerindeki etkilerini ve bu farklılıkların anlamlandırılmasında dilbilimsel yaklaşımların rolünü tartışmaktadır. Ayrıca ilgili çalışmalarda konuyla ilgili klasik dilcilerin ve kıraat âlimlerinin görüşleri incelenmiş, onların benzer veya farklı yönleri de değerlendirilmiştir. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 27 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Ebû Ca’fer en-Nehhâs’ın İ’râbu’l-Kur’ân Adlı Eserinde Kıraat Farklılıklarının Sarf ve Nahiv Yönünden İncelenmesi (Âl-i İmrân Sûresi Özelinde)	Süleyman Aykut, Yasin Pişgin	Turkish Academic Research Review	2025/1	258-274
2	Kırâatlere Yaklaşımları Bakımından Basra ve Kûfe Nahiv Ekollerinin Mukayesesi	Cihat Çelik, Hüseyin Yaşar	Türk Akademik Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi	2024 / 1	27-33
3	Kûfe ve Basra Nahiv Ekollerinin Sahih Kıraatleri Değerlendirme Yöntemleri	Cihat Çelik, Hüseyin Yaşar	Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 1	208-231
4	Ubeyd b. Umeyr ve İbn Kesîr’in Kıraatlerinde İsimlerin İ’râbindaki Farklılıklar	Abdullah Savas , Hawre Salam Salih Salih	Batman Akademi Dergisi	2024/2	271-292
5	Ali el-Kârî’nin Beydâvî Tefsirindeki Kıraatlere Dair Tenkit ve Tashihleri	Lachin Guliyev , Mehmet Efe	Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	2024/2	634-657
6	İbn Cinnî’nin el-Muhteseb Adlı Eserindeki Kıraatlerin Arap Diliyle İlişkisi	Nesrişah Saylan	Darulhadis İslami Araştırmalar Dergisi	2024/7	1-15
7	Müberred’in Kıraatlere Yaklaşımı ve Sahih Kıraat Eleştirisi	İmran Çelik	Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/26	125-152

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
8	Zuhruf Sûresinin 88. Âyeti Bağlamında Dil Kurallarının Kıraatlerin Anlaşılmasındaki Rolü ve Etkisi	Ahmet Taşdoğan	Harran İlahiyat Dergisi	2024 / 51	226-246
9	Kur'ân Kıraâtlerinin Eski Arap Lehçeleri Çalışmaları ile İlişkisi	Mustafa Kara, Muna Haj Saleh	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2023 / 2	825-851
10	Arap Dili ve Lehçelerinin Yedi Harf ve Mütevatir Kıraâtler ile Olan İlişkisi	Ahmet Dağ	Genç Mütefekkirler	2023 / 2	598-613
11	Kur'ân-ı Kerîm'de Kıraât ve İrâb Farklılığına Dair Bir İnceleme	Muhammed Şhit Hakçıoğlu	Van İlahiyat Dergisi	2023 / 19	57-73
12	Dilbilimsel Kaynaklarda Sahih Kıraatlere Yönelik Eleştirel Yaklaşımlar	Süleyman Yıldız	Şırnak Üniversitesi İlahiyat	2023 / 30	134-164
13	Kıraatçılar ve Nahivciler Nezdinde Kur'ân Kıraatlerinin Konumu ve Önemi	Moulay El Hassan El Hafidi, Ali Sevdî	Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 41	70- 95
14	Sefâkusi'nin Bakara Sûresindeki Kur'ân Kıraatlerini Nahvî Açıdan Değerlendirmesi	Abdulrahman Alnaka	Harran İlahiyat Dergisi	2023 / 50	161-182
15	Kıraat-Lehçe İlişkisi	Lokman Şan, Kevser Kırmızıçiçek	Dicle İlahiyat Dergisi	2022 / 1	95- 109
16	Ebü'l-Bekâ el-'Ukberî'ye Göre Şâz Kıraâtlerde İsm-i Fâil ve Mübâlagalı İsm-i Fâil Sığası: Morfolojik ve Yorumlayıcı Bir İnceleme	Kutaiba Al İbrahim	İslam Medeniyeti Araştırmaları Dergisi	2022 / 2	138-182
17	Dilcilerin Kıraate Yaklaşımı: Şibeveyh Örneği	Mohammed Ourot	Antakiyat	2022 / 2	246-265
18	Arap Lehçeleri ve Mushaf Hattı ile İrtibatı Açısından Kıraat Farklılıkları	Yunus İşeri	BEÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 2	265-292
19	Kıraatlerle İstişhâdın Nahiv Konularının Anlaşılmasındaki Rolü (Şerhu İbn 'Akîl Örneği)	Mehmet Maşuk Acar	Akademik Platform İslami Araştırmalar Dergisi	2022 / 3	399-428

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
20	Nâfi’Kıraati ile Âsım Kıraati Arasındaki Nahiv Farklılıklarının Tahlil Edilmesi	Taleh Abbas, Ali Sevdî	Balıkesir İlahiyat Dergisi	2022 / 16	181-206
21	Zâdü’l-Mesîr Tefsirindeki Kıraat Farklılıklarının Arap Dili ile İlişkisi	Ali Haydar Öksüz, Cemil Küçük	Kilitbahir	2022 / 20	1- 26
22	Sıbeveyhî’nin Kıraatlerle İstîşâd Yöntemi	Mehmet Yılmaz, Mohammed Ourot	Dicle İlahiyat Dergisi	2022 / 25	445-467
23	Kıraatlerin Sıhatinde Arapçaya Uygunluk Bağlamında Kırılma Noktaları (Sıbeveyh, Kisâî, İbn Cinnî)	Ramazan Bezci	RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	2022 / 29	673-692
24	Kıraat Farklılıklarının Dilbilimsel İmkân Zeminine Dair Bir İnceleme	Mehmet Zülfi Cennet, Abdullah Bedeva	EKEV Akademi Dergisi	2021 / 87	363-386
25	Hûd Sûresinin 111. Âyetiyle İlgili Kıraatlerin Filolojik Açından Değerlendirilmesi	Mahsum Taş	Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 2	573-589
26	Kasas Sûresi 9 ile İnsân Sûresi 18. Âyetlerdeki Vakf ve İbtidânın Arap Diline Uygunluğu Meselesi	Haşim Özdaş	BEÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 7	325-338
27	Müfessir ve Dilbilimcilerin İbn Amir Kıraatine Dilbilimsel ve Eleştirel Yaklaşımları	Rıfat Ablay	Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020/16	39-51

1.6.2. Kıraat-Tefsir İlişkisi

Kıraat ilmi, tefsir faaliyetleri için gerekli olan ilimler arasında yer almaktadır.¹³ Çünkü kıraat farklılıkları, âyetlerin mana boyutlarını zenginleştirmekte ve farklı yorum imkânları sunmaktadır. Dolayısıyla kıraatler yalnızca okuma biçimlerini değil, aynı zamanda Kur’ân’ın anlaşılma yollarını da etkileyen unsurlar arasında yer almaktadır. Tefsir kaynaklarında sıkça başvurulanan kıraat farklılıklarından yararlanma yöntemi, Kur’ân’ın

13 Râgıb el-İsfahânî, *Mukaddimetü Câmi ‘i’t-tefâsîr ma ‘a tefsîr*, 94-95.

mesajını daha derinlemesine kavramak için önemli bir usul olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu alanda son beş yıl içerisinde 36 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	İbn Âdil'in El-Lübâb fî 'ulûmî'l-Kitâb Adlı Eserinde Kıraatlere Yaklaşımı (Enbiyâ Sûresi Bağlamında)	Ayşenur Koçak	Kilitbahir	2025/25	18-36
2	Dede Ömer Rûşenî'nin Kâdî Beydâvî Hâşiyesinde Kıraat ve Dilbilimsel Açıklamalar	Azime Kelleci	Mutalaa	2024/1	29-44
3	Taberî ile İbn Atiyye'nin Kıraat Tercihlerine Yaklaşımları	Ahmet Kütükoğlu	Çukurova Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 1	1-16
4	Kıraat Farklılıklarının Anlam Üzerindeki Etkisi: Yâsîn Sûresi Özelinde Bir İnceleme	Mehmet Keleş	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2024 / 1	152-177
5	Ebü Abdurrahmân Abdullâh b. Yahyâ el-Yezîdî'nin Garîbu'l-Kur'ân ve Tefsîruhû Adlı Kitabında Kur'an Kıraatleri	Adel Şatla	Kocaeli İlahiyat Dergisi	2024/2	392-420
6	Ömer B. Sâlim Bâzmûl'un El-Kırâât ve Eseruhâ Fî't-Tefsîr Ve'l-Ahkâm İsimli Eseri Bağlamında Kırâat-Yorum İlişkisi	Hatice Şahin Aynur	Dinbilimleri Akademik Araştırma	2024 / 2	543-572
7	Mü'minûn Sûresindeki Kıraat Farklılıkları ve Tefsîr Etkisi	Lachin Guliyev, Mehmet Efe	Akademik Tarih ve Düşünce	2024 / 2	1179-1200
8	Fethu'l-Kadîr Adlı Eseri Bağlamında Şevkânî'nin Kıraatleri Kullanma Yöntemi	Mehmet Keleş	Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2024 / 2	933-946
9	el-Kâria Sûresinde Kırâat-Anlam İlişkisi	Ferit Dinçer	Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Dergisi	2024/4	1817-1831
10	Fahreddin er-Râzî'nin İbn Mes'ûd Kıraatine Yaklaşımı	Habip Kalaç	Darulhadis İslami Araştırmalar	2024 / 6	83-98
11	Müddrec Kıraatlerin Tefsirle İlişkisi ve Anlam Üzerindeki Etkisi	Mustafa Hamurlu	İlahiyat Akademi	2024/20	243-262

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
12	İbnü’l-Cezerî Sonrası Kıraât-Tefsir İlişkisi: Fethu’l-Rahmân Örneği	Ahmet Kazan	Amasya İlahiyat Dergisi	2024 / 22	46-70
13	Muhammed b. Ebû Bekr er-Râzî’nin Garîbî’l-Kur’ân Tefsirinde Kıraat-Tefsir İlişkisi	Aslan Çıtır	Eskiyceni	2024 / 53	581-604
14	Ebû ‘Ubeyde’nin Mecâzî’l-Kur’ân’ında Kıraat Olgusu ve Söz Konusu Eserde İstifade Edilen Kıraat İhtilaflarının Tefsire Etkileri	Muhammed Pilgir	Artuklu Akademi	2023 / 1	79-94
15	İbn Akile El-Mekkî’nin “El-Cevheru’l-Menzûm” Adlı Tefsirinin Tefsîr ve Kıraatlar Açısından Tahlili	Mustafa Topcu	Universal Journal of Theology	2023 / 2	72-96
16	Beyzâvî’nin Tefsirinde “Bunu, şu şekilde okuyanların kıraati de destekler.” İfadesi Bağlamında Tilavet Fenomeni	Murat Kayacan	Tafsir Akademik Dergi	2023 / 2	78-87
17	Sa’lebi’nin el-Keşf ve’l-Beyân Tefsirinde Kıraatlara Atıf Yöntemi	İhsan Sütşurup	Mizanü’l-Hak: İslami İlimler Dergisi	2023 / 16	187-209
18	Sahâbe Kıraatlerinin Kaynaklığı Mescesi	Habip Kalaç	Balıkesir İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 18	151-183
19	Ebû Bekr Şu’be ve İbn Zencele Tertibinde A’râf Sûresinin Bazı Âyetlerindeki Kıraat Farklılıkları ve Bunların Tefsire Etkisi	Aslan Çıtır	Amasya İlahiyat Dergisi	2023 / 20	202-231
20	Mâide Sûresinde Kıraat Farklılığı Olan Bazı Âyetlerin Tefsire Etkisi	Sadullah Tilkitaş	RUSUH Uşak Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi	2022 / 1	182-193
21	Kurtubî’nin el-Câmi’ li-Ahkâmî’l-Kur’ân İsimli Tefsirinde Ahkâm Âyetlerinin Yorumunda Kıraat Farklılıklarının Rolü	Muhammed İkbâl İlhan, Sebahattin Erdoğan	Antakiyat	2022 / 1	106-128

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
22	Tefsir Geleneğinde Kıraat-Yorum İlişkisi: Fethü'l-Kadir Örneği	Âdem Yeşildağ	Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2022 / 1	155-168
23	İbn Atıyye ve İbn Cüzey Tefsirlerinin Mukaddimelerinde Yer Alan Kıraat Meselelerine Mukayeseli Bir Bakış	Kadir Taşpınar	Dergiabant	2022 / 2	282-301
24	İbn Fûdî'ye Göre Kur'an Kıraatları ve Tefsiri Mâna Üzerindeki Etkisi	Mohammed Alazami	Düzce Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 2	174-193
25	Safedî'nin Keşfü'l-esrâr ve Ebû Hayyân'ın el-Bahrü'l-muhît İsimli Tefsirlerindeki Kıraat Farklılıklarının Kur'an'ın Yorumlanmasına Katkısı	İshak Kızılaslan	Dergiabant	2022 / 2	377-394
26	Kehf Sûresindeki Kıraat Farklılıklarının Ashâb-I Kehf Kıssasının Anlaşılmasına Katkısı	Rıfat Abalay	Dicle İlahiyat Dergisi	2022 / 2	133-144
27	Kıraat Farklılıklarının Anlama Etkisi ve İlgili Ayetlerin Yorumu Üzerine Bir İnceleme	Musa Güler	Hafıza	2022 / 3	164-178
28	Duhâ ve Nâs Arasındaki Sûreler Özelinde Zâdî'l-Mesîr Tefsirindeki Kıraat Farklılıkları Açısından Bir İnceleme	Ali Haydar Öksüz	Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi	2022 / 13	121-140
29	Fahreddin er-Râzî'nin Tefsiri Mefâtihu'l-Gayb'a Kıraatlerin Sıhhat Şartları Açısından Bir Bakış	Bayram Aktaş	Kilitbahir	2022 / 20	27- 52
30	İşârî Veçhesiyle Tefsiru'l-Mazharî'de Kıraat Olgusu	Ahmet Arif Akbaba	Dergiabant	2021 / 2	725-747
31	Zümer Sûresi'ndeki Kıraat İhtilafları ve Tefsirci Etkisi	Metin Çetin	Ağrı İslami İlimler Dergisi	2021 / 9	38- 63
32	Ahzab Suresindeki Kıraat Farklılıkları ve Manaya Etkisi	Necdet Çıracı, Orhan Parlak	Türk Akademik Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi.	2020 / 2	19- 26

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
33	Tc’vilâtü’l Kur’ân’da Kıraat Farklılıkları ve Yorum Etkisi	Mustafa Sağlam	UMDE Dini Tetkikler Dergisi	2020 / 2	223-246
34	Ebü Bekir Şu’be Rivayetinin Kur’ân’ın Anlaşılmasındaki Rolü	Murat Akkuş, Haşem Yılmaz	Sırat	2020/2	142-169
35	İbn Kuteybe’de Kıraat–Filolojik Tefsir İlişkisi (Tefsîru Garîbî’l-Kur’ân Örneği)	Mustafa Kılıç	Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 1	7- 50
36	Enbiyâ Sûresi Bağlamında Ferşî Kıraat Farklılıklarının Anlama Etkisi	Ali Öge	Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 50	43- 56

1.6.3. Kıraat-Hadis İlişkisi

Bu çalışmalar, Kur’ân’ın toplanması, kıraat ve hadislerin sıhhat şartları ve kıraatlerin hadis ilmindeki yeri gibi konuları ele almaktadır. Ayrıca bazı makalelerde klasik eserler üzerinden kıraat ve hadisin nasıl bağlantılı olduğu araştırılmıştır. Genel olarak, kıraat ve hadis ilminin birbirini etkilediği vurgulanmaktadır. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 13 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	İstanbul Tarîkî Sûfî Mesleği İcâzetnâmesindeki İnkitâ: Reisülkurrâ Abdurrahman Gürses Örneği	Hatice Şahin Aynur	Bilimname	2025 / 53	603-633
2	Hiz. Ebubekir ve Hiz. Osman Döneminde Kur’ân’ın Cem’i ile İlgili Rivayetlerin Eleştirel Bir Değerlendirmesi	Hayrettin Öztürk	Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/2	663-690
3	Kur’ân Yorumuna Etkisi Bağlamında Hiz. Ömer’in Kıraatleri	Avnullah Enes Ateş, Cihan Subaşı	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2023 / 1	75-93
4	Kâdî İyaz’ın ‘İkmâlû’l-Mu’lim Bi Fevaidi Sahihi Müslim’ Adlı Eserinde Kıraatin Önemi	İsraa Eid	HADITH	2023 / 10	160-189
5	Übey b. Ka’b’in Kıraat ve Hadis İlmindeki Yeri	Kahraman Bulgurcu	Amasya İlahiyat Dergisi	2023 / 20	111-142

6	Bir “Garîb” Kavram: Kıraatü'n-Nebi	Lokman Yılmaz	Kilis 7 Aralık Ü. İlahiyat Fak. Dergisi	2022 / 1	203- 231
7	Hadis Mecmualarında Yer Alan Kıraate Dair Hadislerin Değerlendirilmesi ve Bu Hadislerin Kıraat İlmindeki Yeri	Rıfat Ablaý	Artuklu Akademi	2022 / 1	179- 196
8	Rivayetlerde Kıraatler Açısından Hz. Osman Mushafı'nın Kaynaklığı	Oghız Najmaldeen Sulıman Sulıman, Ahsen Yılmaz	Antakiyat	2022 / 2	266- 283
9	Bir Kıraat Âlimi ve Muhaddis Olarak Halef b. Hişâm	Kahraman Bulgurcu	Marife Dini Araştırmalar Dergisi	2021/1	439- 458
10	İmam El-Aynî'nin Umdetü'l- Kârî Adlı Eseri Çerçevesinde Kıraatlerin Hadis İlmi'ne Etkisi	İsraa Eid	HADITH	2021 / 7	217- 254
11	Ebü Dâvûd'un Sünen'inde Yer Alan Kitâbü'l-Hurûf ve'l-Kirâ'ât Üzerine Kıraat İlmi Açısından Bir Değerlendirme: 'Avnu'l- Ma'bûd Örneği	Eren Pilgir	Tokat İlmiyat Dergisi	2021 / 9-2	511- 535
12	ibnü'l-Cezerî'nin Gâyetü'n- Nihâye Adlı Eserinin Muhteva Analizi	Mustafa Taş	Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 15	198- 210
13	Hadîs-i Şerîfler ile Kur'ân Kıraat İlimleri Arasında Bir Mukayese	İsrâ' Mahmûd îyd	Hadis Tetkikleri Dergisi	2020 / 2	75- 96

1.6.4. Kıraat-Tasavvuf İlişkisi

Kıraat ile tasavvuf arasında mistik ve ruhani boyutlar üzerinden bir bağlantı bulunmaktadır. Kıraat, Kur'ân'ın farklı okunuşlarıyla anlam ve tefekkür zenginliği sağlarken, tasavvuf da bu derin anlamlar üzerinden insanın manevi yolculuğunu ve kalp temizliğini hedefler. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 1 araştırma makalesi yayınlanmıştır. Makalede, kıraatın tasavvuf düşüncesi içindeki yeri ve etkileri değerlendirilmiştir.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	İbn Acıbe’nin El-Bahrü’l-Medîd Fî Tefsiri’l-Kur’âni’l-Mecîd Adlı Eserinde Kıraât Hususu ve Kıraât-Tasavvuf İlişkisi	İmran Çelik	İslami İlimler Dergisi	2023 / 18	139-162

1.6.5. Kıraat-Fıkıh İlişkisi

Bu çalışmalar, kıraat farklılıklarının tefsir ve fikhî hükümlere etkisini çeşitli ayetler bağlamında ele almıştır. Kıraatlerin fikhî istinbat süreçlerinde önemli rol oynadığı, özellikle teklifi hükümler, ibadetler ve hukuki kararlar üzerinde etkili olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, kıraat ve mushaf imlası bağlamında “Sünnet” kavramı ve kıraatlerin İslam hukuku açısından değerlendirilmesi gibi konular da detaylı şekilde incelenmiştir. Kıraat ihtilaflarının fikhî meselelerde ortaya çıkardığı farklı yorumlar, bu alanda yapılan çalışmalarda önemli bir odak noktası olmuştur. Böylece kıraat, fıkıh alanında metinlerin doğru anlaşılması ve hukuki hükümlerin çıkarılması sürecinde vazgeçilmez bir unsur olarak görülmektedir. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 11 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Bakara Sûresi 219. Âyeti Bağlamında Kıraât Farklılıklarının Tefsire ve Fikhî İstinbatlara Etkisi	Abdulhekim Ağırbaş	Artuklu Akademi	2024/2	452-475
2	Kıraatlere ve Mushaf Hattına İttibâh Hükümüne İlişkin “Sünnet” Kavramının Kıraat ve Fıkıh Usûlü İlmi Açısından Tahlili	Yunus Yalçın	BEÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/2	453-479
3	Tevbe Sûresi 12. Âyeti Bağlamında Kıraât Farklılığının Tefsire ve Fikhî İstinbatlara Etkisi	Abdulhekim Ağırbaş	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2024/2	659-679
4	Cessâs’ın Kıraatlere Yaklaşımı: Taharet Bahsi	Ayşenur Koçak	Rumeli İslam Araştırmaları	2024 / 13	117-132
5	Fıkıh-Kıraat İlmi Bağlamında Teklîfi Hükümlerden “Vâcip” Kavramının Analizi	Yunus Yalçın	Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 25	247-282

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
6	Kıraat Farklılıklarının İslam Hukukuna Etkisi: Adet Sonrası Kadınla İlişki Bağlamında	Adnan Akalın, Osman Bayraktutan	Şırnak Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 34	349-377
7	Mütevâtir Kıraatler Arası Telfikin Namaza Etkisi	Abdullah Çakır, Fatma Çakır	İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi	2024 / 43	85-116
8	Kıraat İhtilaflarının Fıkhi Konulara Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme	Mehmet Keleş	Ağrı İslami İlimler Dergisi	2023 / 12	45-65
9	Kıraat Farklılıkları ve Fıkhi Hükümlere Etkisi (İbadetler Bağlamında)	Yusuf Çınar	Kafkas Ü. İlahiyat Fak. Dergisi	2023 / 20	643-666
10	Cessâs'ın Kıraat Anlayışı Ve Kıraatlerle Fıkhi İstinbat Yönteminin Tespiti	Yunus Yalçın, Mehmet Erdem	Kilis 7 Aralık Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 2	485-510
11	Birden Fazla Kıraat ve İrab Şekilleri ile Fıkhi Hükümlerde Tesiri (Nisa, 43. Ayet Örneği)	Ömer Yakan, Aydın Kudat	Kalemname	2020 / 9	88-100

1.6.6. Kıraat-Musiki İlişkisi

Bu çalışmalar, Kur'ân tilavetinde tonlama, makam ve sesin anlamla ilişkisi gibi konulara odaklanmıştır. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 7 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Ses Anlam İlişkisi Bağlamında Kur'an Tilâvetinde Teng'im (Tonlama) Olgusu	Alaaddin Salihoglu	Eskişehir Osmangazi İlahiyat Fak. Dergisi	2025/1	115-140
2	Kur'an-I Kerim Kırâatinde Vücûhât ile Tilâvet Edilen Aşr-I Şerif'in Makamsal Analizi: İsmail Biçer Örneği	Esra Yılmaz	İslami İlimler Dergisi	2024 / 1	229-247
3	Melodik ve Prozodik Tavrılarla Kur'an Tilâvetinin İcrası	Mehmet Keleş	Mizanü'l-Hak: İslami İlimler	2024/19	305-330
4	İstanbul Tavrı Kur'an-I Kerim Tilâvetinde Kerim Öztürk'ün Kırâati Çerçevesinde Fatıha Sûresi; Makam Analizleri ve Notasyon	Esra Yılmaz	Yakın Doğu Ü. İlahiyat Fak. Dergisi	2023 / 2	148-169

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
5	Kur’an Tilavetinde Ses ve Mana İlişkisi	Mehmet Keleş	Bingöl Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 22	177-198
6	Reisü’l-Kurrâ Abdurrahman Gürses Hoca’nın Kur’ân-ı Kerîm Kırâati Notasyonu ve Makamsal Analizi	Esra Yılmaz	İSTEM	2023 / 41	55-78
7	Kıraat Estetiği Bakımından Kur’an Tilâveti	İrfan Çakıcı	Eskişehir Osmangazi Ü. İlahiyat Fak. Dergisi	2021 / 2	308-331

1.6.7. Kıraat-Şiir İlişkisi

Bu çalışma, sahih kıraatlerin tercihinde şiirle istişhâd yönteminin kullanımını incelemiştir. Böylece şiirin, kıraat metnlerinin doğrulanması ve değerlendirilmesinde önemli bir araç olduğu vurgulanmıştır. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 1 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Sahih Kırâatlerin Tercihinde Şiir ile İstişhâd Yönteminin Bir Tahlili	Cihat Çelik, Hüseyin Yaşar	Mizanü’l-Hak: İslami İlimler Dergisi	2024 / 18	1-22

1.7. Kıraatlere Dair Diğer Çalışmalar

Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 27 araştırma makalesi yayınlanmıştır.,

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	İlimler Tasnifinde Kıraat İlminin Yeri: Miftâ’u’s-sa’âde ve Tertîbü’l-’ulûm Özeline	Selim Çakıroğlu	Diyanet İlmi Dergi	2025/1	1-28
2	Sahih ve Şâz Kırâat Farklılıkları Bağlamında Mufassal Sûreler	Fatih Cankurt	Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fak.	2024 / 1	136-180
3	el-Keşşâfta Hz. Peygamber’e Nispet Edilen Kıraatlerin Tahlili	Lokman Yılmaz	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2024 / 1	103-123
4	Hz. Peygamber’in (s.a.v.) Kur’ân’ı Öğretim Sürecinden Pedagojik Yansımalar	Ahmet Gökdemir Ramazan Gürel	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2024/2	820-843

5	Sahih Kırâat Şartlarının Mukayesesi	Muhammed Cihad Koman	Genç Mütefekkirler	2024 / 2	508-529
6	Kur'ân Kırâatinde Mukrî ve Kârînin Temel Vasıfları -İbnu'l-Cezerî'nin Muncidu'l-Mukriîn ve Murşidu't-Tâlibîn Adlı Eseri Bağlamında-	Can Atıcı, Ali Bulut	(SDÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 52	151-174
7	El-Mucaşî'nin “en-Nuket” Kitabında Kırâatlerde Tercih ve Tenkit	Israa Mahmood Eid Eid	Artuklu Akademi	2023 / 2	335-356
8	İbnu'l-Cezerî'nin eş-Şâtibiyye'nin Muhtevasına İlişkin Tahfîrât Uygulamaları: Neşr Bağlamında Bir İnceleme	Muhammed Pilgir	Hitit İlahiyat Dergisi	2023 / 2	702-722
9	Câmi'u'l-Beyân 'an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân Tefsirinde Tercih veya Reddedilen Kırâatlere Bazı Örnekler	Ferit Dinçer	Genç Mütefekkirler Dergisi	2023 / 2	484-506
10	Bir İlm-i Kırâat İcâzetnâmesi: Mehmet Rüştü Âşıkkutlu'nun Öğrencisi Safvan Çakıroğlu'na Verdiği İcâzetnâme	Yaşar Akaslan	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi	2023 / 9	439-461
11	Kur'an Kırâatleri Arasında Tercih Nedenleri: Hâkim el-Cüşemî'nin et-Tehzîb fî't-tefsîr Eseri Üzerinde Bir Çalışma	Mahmoud Bakdash	Siyer Araştırmaları Dergisi	2023 / 15	113-139
12	Râzî'nin Sahih Kırâatlere Yönelik Eleştirilerinde Zemahşerî Etkisi	Kadir Taşpınar	Kilitbahir	2023 / 22	123-139
13	DİB Mushafında Kullanılan ﷻ Alametinin Karakteristik Özellikleri ve Bu Alametin Gerekliliği Hususu: Bakara Sûresi Örneği	Muhammed Pilgir	Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 28	175-194
14	en-Neşr Merkezli Çalışmalar (Tahfîrât Örneği)	Osman Bostan	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 52	207-234
15	Zürkânî'ye Göre Ahruf-i Seb'ânın Delili ve Faydaları	Ferit Dinçer	Ağrı İslami İlimler Dergisi	2022 / 11	46-64
16	Kur'an'da Kırâat Farklılıklarına Dair İtirazlar ve Lahnin Varlığı Meselesi (Te'vîlü Müşkili'l-Kur'an Çevirisi-II)	Hikmet Akdemir	Kur'an ve Sünnet Araştırmaları Dergisi	2022 / 2	16- 46

17	Tefsir Kaynaklarında Kadın Sahâbîlerin Kıraat Rivayetlerindeki Rolü	Mustafa Hamurlı	Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi	2022 / 1	396-414
18	Saçaklızâde Maraşî (ö. 1145/1732) Bağlamında İbnü'l-Cezerî (ö. 833/1429) Sonrası Yedi Kıraat İhtiyarlarına Genel Bir Bakış	Fatih Dokgöz	Akif	2021 / 1	116-134
19	İbnu'l-Cezerî'nin, Ebû Amr ed-Danî'nin Cami'u'l-Beyan Adlı Eserinde Kur'an Okuyucularının Yanılgılarına Dair Uyarılarına Yaptığı Düzeltmeler	Abdeldjalil Labbas, Abdelkerim Boughezala	Akif	2021 / 1	159-173
20	Fethu'l-Kadîr Özeline Şevkânî'nin Kıraat-i Seb'a ile Kıraat-i Aşereye Yaklaşımı	Âdem Yeşildağ	Kalemname	2021 / 12	94-115
21	Abdüssamed, Husarî, Minşavî ve Mustafa İsmâîl'in Murattel ve Mücevved Tilavetlerinin Karşılaştırmalı Zamansal Analizi	Muhammed Recai Çiftçi	Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 27	159-180
22	Derkezlî'nin Hülâsatü'l-'ucâle İsimli Eserinde Lahn ve Çağdaş Oryantalist Yaklaşımında Kur'an Tilâveti Konusu	İshak Kızılaslan	Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 54	147-172
23	Celâleyn Tefsirinde Kıraatlere Yaklaşım Yöntemi	Ali Haydar Öksüz	Van İlahiyat Dergisi	2020 / 13	129-147
24	Ebü'l-Leys es-Semerkandî'nin Tefsirinde Kıraatlere Yaklaşımı	Kadir Taşpınar	(RTE) Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 18	112-148
25	İbn Kuteybe'nin Kıraat İlminin Bazı Problemleri Konularına Yaklaşımı	Ali Temel	Usul İslam Araştırmaları	2020 / 34	228-254
26	İbn Kuteybe'nin Yedi Harf Anlayışı	Mustafa Kılıç	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 49	217-258
27	Me'âlimü't-Tenzil Adlı Eser Bağlamında Verş ve Hafs Rivayetlerinin Tahlihi: İsrâ ve Kehf Sureleri Örneği	Israa Eid	Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 51	249-294

1.8. Tecvide Dair Çalışmalar

Kıraat ve tecvid ilimlerinin ilişkisi, Kur'ân tilavetinde doğru okuma kurallarını anlamak ve uygulamak açısından hayati bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, kıraat ve tecvid ilimleri arasında bir bütünleşme söz konusudur; çünkü her iki ilim de Kur'ân'ın hatasız ve usulüne uygun bir şekilde okunmasını hedefler. Son yıllarda yapılan çalışmalar, tecvidin kıraat ilminin detaylarına nasıl katkıda bulunduğunu ve tilavetteki hata olasılıklarını nasıl azalttığını gözler önüne sermiştir. Bu çalışmalar hem teorik hem de pratik açıdan Kur'ân tilavetinin zenginliğini ortaya koymakta, aynı zamanda bu ilimlerin tarihsel gelişimine de ışık tutmaktadır. Bu sahada son beş yıl içerisinde 28 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Kûfe Kıraatleri Bağlamında İmâle Uygulamaları: Tâhâ Sûresi Örneği	Halil Murat Özer, Muhammet Yurtseven	Düzce İlahiyat Dergisi	2024 / 1	24-52
2	Klasik Tecvid Literatüründe Muâraza: Kaside-i Malâtî Örneği	Recep Koyuncu, Fatih Dokgöz	Marife Dini Araştırmalar Dergisi	2024 / 1	93-110
3	Cevâhiru'l-ikyân Adlı Eser Özeline Hamdullah b. Hayreddin'in Kur'ân Harflerinin Mahreçlerine Yaklaşımı	Hayrunnisa Nefes	İdrak Dini Araştırmalar Dergisi	2024 / 1	34-70
4	Uygulamaya Yönelik Tartışmalar Bağlamında İklâb ve İhfâ-i Şefevî	Fatih Cankurt	Dergiabant	2024 / 1	216-236
5	Klasik Arapçanın Empatik İki Konsonu /ض/ Ve /ظ/ Fonemleri Özeline Kur'ân'ın Fonolojik Yapısına Kısa Bir Bakış	Soner Akdağ	Mevzu – Sosyal Bilimler Dergisi	2024 / 11	57-80
6	Kur'ân Tilâvetinde Lahn Olgusu ve Uygulamada Karşılaşılan Yaygın Hatalar	Abdulhekim Ağırbaş	İslami İlimler Dergisi	2024/39	215-238
7	Ebî Müzâhim el-Hâkânî'nin Kurrâ ve Hüsnü Edâ Hakkındaki Söylemleri (Ebû Amr ed-Dânî Örneğinde)	Muazzam Yener	Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 43	206-229

8	Med Miktarlarının Takdirinde Kullanılan Ölçü Birimleri ve Bunlara Dair Farklı Yaklaşımların İncelenmesi	Muhammed Pilgir	Dergiabant	2023 / 1	45-59
9	Gânim Kaddûrî el-Hamed’in Kur’an Fonetigi Anlayışı	Sinan Özdemir	Dergiabant	2023 / 1	1-20
10	Modern Dönemde Yazılan Tecvid Eserlerinden Hareketle Tecvidin Konusu	Fatma Çakır, Zeynep Demirtaş Atış	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2023 / 1	196-213
11	Kırâat Farklılıkları Bağlamında Tek Kelime İdgâmi	Cafer Yıldız	İdrak Dini Araştırmalar	2023 / 1	147-175
12	Tartışmalı Bazı Kırâat Konularının Kaynaklar Müvâccesinde Tahlili	Sait Bosat	Tokat İlmiyat Dergisi	2023 / 2	529-551
13	Erken Dönem Tecvid Kaynaklarına Göre Telaffuz Kusurları ve Düzgün Tilâvet Ölçüleri: Kurtubî ve İbnü’l-Bennâ	Süleyman Yıldız	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2023 / 2	538-567
14	Fer‘î Med Miktarlarının Âyetlerin Anlamlarına Etki Ettiği İddiası Üzerine Bir İnceleme	Muhammed Pilgir	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2023 / Özel	143-163
15	Kur’an Tilavetinde ve Kıraat İlminde İşbâ‘	Emrullah Tuncel	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat	2023 / 2	848-872
16	Modern Tecvid Literatürüne Dair Bir Değerlendirme: cd-Dirâsâtü’s-Savtiyye İnde Ulemâ’î’t-Tecvid Örneği	Sinan Özdemir	Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi	2023 / 3	601-620
17	Kısa Süreler Özelinde Namaz Kırâatında Lahn	Fatih Cankurt	Turkish Academic Research Review	2023 / 4	1577-1600
18	İbnü’l-Cezerî’nin Tayyibetü’n-Neşr’inde Med ve Kasr Konularının İncelenmesi	Mustafa Aksoy, Murat Akkuş	Mütefekkir	2023 / 20	345-366
19	Abdülvehhâb el-Kurtubî ve Ahmed b. Ebû Ömer el-Enderâbî’nin Lahn Olgusuna Yaklaşımları Üzerinden Tecvid İlminde Meşârika-Meğâribe Karşılaştırması	Mücella Hacımısıroğlu	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2022 / 2	578-601

20	Sekte ve Kırâat İlmindeki Yeri	Hafize Dinçoğlu	Şarkiyat	2022 / 2	747-764
21	Kur'ân Tilavetinde Lahn Olgusu ve Fatiha Suresindeki Yansıması	Sedat Kaya	Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2021 / 1	63- 71
22	Kur'ân-ı Kerîm Harfleri Bağlamında Bir İhtilaf Alanı (Lakap, Mahreç, Sıfat Eksenli Bir Değerlendirme)	Mustafa Kılıç	Tefsir Araştırmaları Dergisi	2021 / 1	247-277
23	Kıraat İlmi Hâ-i Sekt	Mustafa Kılıç	Usul İslam Araştırmaları	2021 / 35	21- 54
24	İlk Dönem Tecvid Eserlerinin Teşekkülünde Lahn Olgusunun Etkisi	Emrullah Tuncel	Marmara Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 59	105-129
25	Kur'ân Kıraatinde İmâle ve Feth'in Kitâbî Referansları	İbrahim Tetik	İlahiyat Tetkikleri Dergisi	2020 / 53	41- 65
26	Osman Nuri Taşkent Öncülüğünde Bir Kıraat Eğitimi Kursu: Adapazarı Dârül-huffâzı	Nurullah Aydeniz	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2020 / 1	367-389
27	Tecvid Edebiyatında Terkîbî Sıfat Bağlamında Teşdîd ve İdgâm Olgusu	Mustafa Kemal Önder	Turkish Academic Research Review	2020 / 1	69- 90
28	Ayasofya'da Kıraat İlmi ve Burada Görev Yapan Kıraât Âlimleri	Ahmet Gökdemir	İslami İlimler Dergisi	2020 / 2	303-316

1.9. Vakf-İbtida ile İlgili Çalışmalar

Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 10 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Kur'an Tilâveti ve Anlamı Bağlamında İbnü'l-Enbârî'nin Vakf-İbtidâ İlmine Yaklaşımı	Enver Polatoğlu	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi	2025/1	298-321
2	Kıraat, Vakf ve İbtida Farklılıklarının Mana Çeşitliliğine Etkisi (Neml Suresi Özelinde)	Israa Mahmood Eid Eid	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024 / 56	213-232

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
3	Kur’ân’ın Vakf ve İbtidasında İhtilaf Gerekçeleri	Habip Kalaç	Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi	2024 / 10	37-68
4	Secâvendî’ye Göre Kur’ân’daki Vakf-ı Lâzım Remizlerinde Vasl Yapmanın Anlama Etkisi	Hasan Bulut	Cumhuriyet İlahiyat Dergisi	2023 / 1	120-135
5	Kırâat İhtilaflarının Vakf-İbtidâya Etkisi (Vakf Yerlerinin Değişmesi Bağlamında)	Alaaddin Salihoğlu	Trabzon İlahiyat Dergisi	2023 / 2	31-52
6	Mekkî b. Ebî Tâlib’in Vakf-İbtidâ İlminde Yaklaşım Biçimi (el-Hidâye ilâ bülûğî’n-nihâye Örneği)	Ahmet Arif Akbaba	Kocaeli İlahiyat Dergisi	2023 / 2	326-352
7	Mağrib ve Kuzey Afrika Mushaflarında Takip Edilen İmam Hebtî’nin (ö. 930/1523) Vakf Sistemi ve Vakf-İbtidâ İlmindeki Yeri	Alaaddin Salihoğlu	(OMÜ) İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 54	237-260
8	Recep Koyuncu, Teoriden Pratiğe Vakf ve İbtidâ -Kur’ân-ı Kerîm’in Anlaşılması Bağlamında-	Emine Aslan	Akif	2022 / 2	152-156
9	Vakf-ı Lâzım ile İlgili Tespit ve Tahliller	Mehmet Kara	Kilitbahir	2021 / 18	5- 35
10	Teoriden Pratiğe Vakf ve İbtidâ	Yakup Uzun	Bilimname	2021 / 44	163-205

1.10. Kıraat Eğitim ve Öğretim Yöntemlerini Ele Alan Çalışmalar

Bu sınıflandırma da yer alan kıraat ilminin eğitim ve öğretim süreçlerine dair yapılan çalışmalar, bu alanın yöntem, teknik ve değerlendirme boyutlarına odaklandığını göstermektedir. Araştırmalar, suret (vucûhât) çıkarma tekniği ve rumuz kullanımının tedrisattaki işlevini ele alırken, örgün Kur’ân-ı Kerim derslerinde ölçme ve değerlendirme yöntemlerine de ışık tutmaktadır. Türkiye’deki kıraat eğitimine yönelik eleştirel değerlendirmeler, mevcut uygulamaların güçlü ve zayıf yönlerini tartışarak eğitim kalitesinin artırılmasına yönelik öneriler sunmaktadır. Ayrıca, harf taliminin tedrisattaki önemi ve usûlleri üzerine yapılan incelemeler, kıraat öğreniminde temel unsurların öğrenilmesinin vazgeçilmezliğini vurgulamaktadır. Bu çalışmalar, kıraat ilminin eğitim süreçlerindeki dinamiklerini kapsamlı şekilde anlamaya

katkı sağlamaktadır. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 26 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Kıraat İlmî Tedrisatında Rumuz Kullanımına Dair Bir İnceleme	Selim Çakıroğlu	İslami İlimler Dergisi	2024 / 1	249-276
2	Kıraat İlmî Tedrisatında Suret (Vucūhāt) Çıkarma Tekniği	Murat Oltulu	Ankara Ü. İlahiyat Fak. Dergisi	2024/2	729-758
3	İlahiyat Düzeyi Kur'ân Okuma Dersleri Sorunu: Yapısal Problemlerin Çözümü ve Çerçeve Öğretim Programı/Müfredat Önerisi	Hasan Hüseyin Havuz	Burdur İlahiyat Dergisi	2024/9	141-172
4	Mehmed Halid'in Kur'ân Muallimi Adlı Eserinde Kur'ân Öğretiminde Kullanmayı Önerdiği İlke ve Yöntemler	Sema Geyin	İslam Medeniyeti Araştırmaları Dergisi	2024 / 9	1-28
5	İmam Hatip Lisesi Kur'ân-I Kerim Dersi Müfredatının Meslekî Öğretim Açısından İşlevselliği -Yapısal Sorunlar Ve Öneriler-	Hasan Hüseyin Havuz	Mevzu – Sosyal Bilimler Dergisi	2024 / 11	81-123
6	Örgün Eğitim Kur'ân -ı Kerim Derslerinde Ölçme ve Değerlendirme	Halil İbrahim Önder	İslam Medeniyeti Araştırmaları	2023 / 2	260-285
7	Erzurum Ulemasında Kıraat Eğitiminin Yeri- (Muhammed Halis Emek Örneği)	Yusuf Çınar	Baberti	2023 / 18	76-95
8	Türkiye'de Sürdürülen Kıraat Tedrisatı Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme	Emre Ahırşan, İmran Çelik	Kilitbahir	2023 / 23	219-246
9	Kıraat İlmî Lisansüstü Derslerinin Değerlendirilmesi: Yapısal Sorunlar Ve Müfredat Önerisi	Hasan Hüseyin Havuz	Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 2	618-656
10	Uluslararası İlahiyat Programı (UIP) Öğrencilerinin Kur'ân Okuma ve Tecvid Dersine Yönelik İlgi, Hazırlık, Algı, Tutum ve Beklentileri -Müif Ölçeğinde-	Emrullah Tuncel	Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2023 / 24	723-753

11	İlahiyat/İslami İlimler Fakültelerinde Kur’ân Okuma ve Tecvid Dersleri Eğitim Öğretimiyle İlgili Tespitler	Abdulhekım Ağırbaşı	Diyanet İlmi Dergi	2023 / 59	89-120
12	İlahiyat Fakültelerinde Eğitim Açısından Kur’ân’ı Kerım Dersi: Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği	Rıfat Ablay	Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2023 / 32	112-133
13	Kırâat-i Seb’a İmamlarının Şiretleri Bağlamında Bir Kur’ân Öğreticisinin Sahip Olması Gereken Özellikler	Nazife Vildan Güloğlu	Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022/1	138-163
14	Mütevâtır Kıraat İmamlarının Kıraat Öğretimindeki Usûlleri	Cemil Küçük	Bitlis Eren Ü. Sosyal Bilimler	2022/2	377-393
15	İlahiyat/İslami İlimler Fakültelerinde Kur’ân-ı Kerım Dersleri: Ezber mi, Yüzünden Okuma mı?	Fatih Cankurt	Mizanü’l-Hak: İslami İlimler Dergisi	2022 / 15	467-490
16	Kur’ân Eğitiminin Ahlakı Gelişim Üzerine Etkisi (Rize Merkez İHL Örneklüğinde)	İmran Çelik	Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 3	964-963
17	Pandemi Dönemi Çevrimiçi Kur’ân Eğitim-Öğretimi: Aybü ve Çakü İslami İlimler Fakültesi Örneği	Abdulhekım Ağırbaşı	Mütefekkir	2022 / 18	357-384
18	Pandemi Döneminde Diyanet İşleri Başkanlığı’nın Yürüttüğü Kur’ân-ı Kerım Öğretim Programı’nın (Uzaktan Eğitim) Değerlendirilmesi (Zonguldak İli Örneği)	Şeref Yıldızhan, Mehmet Emin Ay	BEÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 2	293-320
19	Camilerde Hafta Sonu Kur’ân Öğretimi: DİB ve DİTİB Örneği	Abdulhekım Ağırbaşı	Kocatepe İslami İlimler Dergisi	2022 / 2	275-294
20	Örgün Eğitim Eşliğinde Hafızlık Deneyimine Dair Nitel Bir Araştırma: İlk Emir Koleji Örneği	Emrullah Tuncel	Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2022 / 1	233-261
21	Endonezya Tecrübesi Örneklüğinde İslam Ülkelerinde Kur’ân Tedrîsâtı	İshak Kızılaslan	Tokat İlmiyat Dergisi	2021 / 2	487-509
22	Türkiye’deki Kıraat Tedrisatına Eleştirel Bir Yaklaşım	Ömer Türkmen	İslami İlimler Dergisi	2021 / 2	89-102

23	Kur'ân Tedrisatında Harf Taliminin Önemi ve Usûlü	Emrullah Tuncel	İhya Uluslararası İslam Araştırmaları	2021 / 1	372-397
24	Kur'ân-ı Kerîm'i Anlamanın Önemi Vurgulanırken Kırâatinin (Yüzünden Okuma) Önemsizleştirilmesi Sorunu	Recep Ertuğay	Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2021 / 16	831-857
25	Yakın Dönem Doğu Bölgesinde Kırâat İlmi	Lokman Şan	Şarkiyat	2020 / 13-3	1215-1235
26	Afganistan'da Kur'ân Vc Kırâat Eğitimi: Son Yüzyıl Ölçeğinde Bir İnceleme	Recep Koyuncu, Mohammad Anwar Darman	Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2020 / 50	81-101

1.11. Meallerle İlgili Çalışmalar

Bu sınıflandırma da kıraat farklılıklarının Kur'ân meallerine nasıl yansıtıldığına dair kapsamlı çalışmalar yer almaktadır. Bu araştırmalar, kıraat varyantlarının meal metinlerine aktarılmasındaki zorlukları, imkân ve gereklilikleri farklı ayet örnekleri üzerinde inceleyerek, meallerin kıraat çeşitliliğini ne ölçüde yansıttığını tartışmaktadır. Çalışmalar, özellikle belirli sure ve ayetlerdeki okunuş farklarının mealdeki ifadelerle etkisini mukayeseli ve analitik yöntemlerle ele almakta; böylece meallerin daha kapsayıcı ve doğru kıraat aktarımı sağlaması için öneriler sunmaktadır. Bu alandaki literatür hem klasik hem de çağdaş meallerin kıraat bağlamında değerlendirilmesine imkân tanımakta, farklı yaklaşımlar arasındaki tutarlılık ve eksiklikleri ortaya koymaktadır. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 6 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Kıraat Farklılıklarının Meallere Yansıtılamaması Problematiği	Mehmet Keleş	Bitlis İslamiyat Dergisi	2024/2	94-110
2	Âsım Kırâatinin Kur'ân Meâllerine Yansıtılamaması Üzerine Bir İnceleme: Ahzâb Sûresi 33. Âyeti Örneği	Ahmet Taşdoğan	Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi	2024/2	543-580

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
3	İmkân ve Gerekliklik Bağlamında Kıraat Farklılıklarının Meallere Yansıtılması Meselesi: Bakara Sûresi Örneğinde Bir İnceleme	Sedat Kaya	Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	2024/35	287-311
4	Ferîşî Kıraat Farklılıkları Bağlamında Bazı Kur’ân Meâllerinin Mukayeseli Tahlili	Fatih Çelikel	Mesned İlahiyat Araştırmaları Dergisi	2024 / 1	68-85
5	Kasas Suresindeki Kıraat Farklılıkları ve Meâllere Yansıtılması	Metin Çetin	Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2024 / 33	241-263
6	Kıraat Farklılıklarının Meale Yansıtılması- Mustafa Öztürk ve Kur’an-I Kerim Meali Örneği	Ali Temel	Çukurova Ü. İlahiyat Fak. Dergisi (ÇÜİFD)	2022 / 2	345-365

1.12. Oryantalizm Çalışmalarını Derleyen Araştırmalar

Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 2 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Oryantalist Bakış Açısına Göre Kıraatler: Otto Pretzl, Arthur Jeffery, Nöldeke ve Goldziher Örneği	Recep Koyuncu, İdris Yiğit	Marife Dini Araştırmalar Dergisi	2022 / 2	559-584
2	Alman Oryantalizmde Temel Kıraat Problemlerine Yaklaşımlar: Geschichte des Qorâns Örneği	Müslüm Yıldırım	Dergiabant	2022 / 2	514-540

1.13. Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerini İnceleyen Çalışmalar

Bu başlıkta doktora ve yüksek lisans tezlerini inceleyen makaleler bulunmaktadır. Doktora çalışmaları özelinde ülkemizde bu alanda gerçekleştirilen araştırmalar kapsamlı biçimde incelenmiş, bilimsel üretimin genel yapısı ve eğilimleri ortaya konmuştur. Ayrıca, yüksek lisans düzeyinde son on yıl içerisinde yazılmış tezlerin sistematik tasnifi yapılmış; bu sayede kıraat ilmi literatüründeki gelişim ve çeşitlilik analiz edilmiştir. Söz konusu incelemeler, kıraat ilminin akademik sahadaki seyrini takip etmek

ve gelecekteki araştırmalar için rehberlik sağlamak bakımından önem arz etmektedir. Bu başlık altında son beş yıl içerisinde 2 araştırma makalesi yayınlanmıştır.

NO	Makale Başlığı	Araştırmacı	Dergi	Sayı	Sayfa
1	Ülkemizde Kıraat İlmi Alanında Yapılan Doktora Çalışmaları	Muhammed Yusuf Küçük, Mustafa Sağlam	Kilitbahir	2023 / 23	172-190
2	Ülkemizde Kıraat İlmi Alanında Yüksek Lisans Düzeyinde Son On Yılda Yazılmış Tezlerin Tasnifi	Yunus Emre Taşdemir	UMDE Dini Tetkikler Dergisi	2021 / 2	303-317

Makalelerin Yıllara ve Kategorilere Göre Özet Tablosu

Kategori	2025	2024	2023	2022	2021	2020	Toplam
Kıraat Alimlerine ve Eserlerine Yönelik İncelemeler	1	2	2	2	2	3	12
Kıraat Literatüründeki Şahıs ve Eserleri İnceleyen Araştırmalar	4	19	8	13	11	8	63
Kıraat Farklılıkları, Kavramları ve Usûlü ile İlgili Çalışmalar	3	6	2	7	6	2	26
Mushaf Araştırmaları	1	9	3	4	2	1	20
Kıraat Tarihi ile İlgili Çalışmalar	1	10	6	3	4	2	26
Kıraat İlmi ile Diğer İlimler Arasındaki İlişkiler	4	30	21	22	8	11	96
Kıraatlere Dair Diğer Çalışmalar	1	5	7	4	5	5	27
Tecvide Dair Çalışmalar	-	7	11	2	3	5	28
Vakf-İbtida ile İlgili Çalışmalar	1	2	4	1	2	-	10
Kıraat Eğitim ve Öğretim Yöntemlerini Ele Alan Çalışmalar	-	5	7	8	4	2	26
Meallerle İlgili Çalışmalar	-	5	-	1	-	-	6
Oryantalizm Çalışmalarını Derleyen Araştırmalar	-	-	-	2	-	-	2
Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerini İnceleyen Çalışmalar	-	-	1	-	1	-	2
Toplam	16	100	72	69	48	39	344

Sonuç

Bu çalışmada, 2020-2025 yılları arasında Dergipark veri tabanında yayımlanan kıraat ilmine dair makaleler incelenmiş ve sınıflandırılmıştır. İncelenen toplam 344 makale, kıraat ilminin farklı yönlerini ele almakta ve çeşitli kategorilerde toplanmaktadır.

Çalışmanın sonucunda, kıraat ilmi üzerine yapılan akademik çalışmaların son beş yılda belirgin bir artış gösterdiği tespit edilmiş ve araştırma sonucunda aşağıda sıralanan konu başlıklarının geliştirmeye açık olduğu tespit edilmiştir:

1. Disiplinler Arası Çalışmaların Teşvik Edilmesi: Kıraat-hadis, kıraat-fıkıh gibi az çalışılmış alanlarda daha fazla akademik araştırma yapılması faydalı görülmüştür.

2. Kavram ve Usul Çalışmalarının Artırılması: Kıraat usulü ve kavramsal analizler gibi temel konularda nitelikli çalışmalara teşvik edilmesinin yararlı olacağı düşünülmüştür.

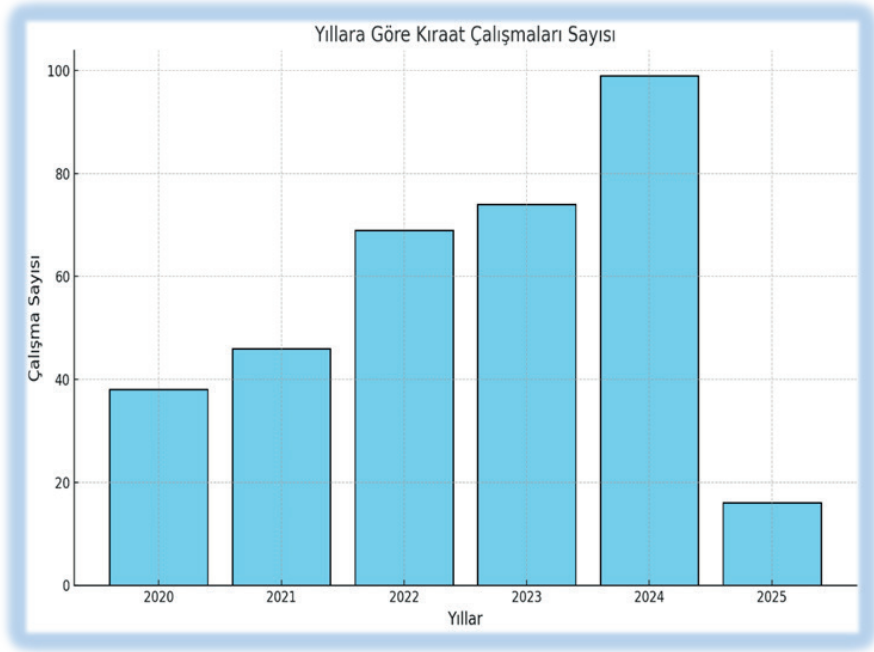
3. Yöntemsel Çeşitlilik Sağlanması: Mevcut çalışmaların tekrara düşmesini önlemek adına yeni yöntem ve yaklaşımların benimsenebileceği kanaati hasıl olmuştur.

4. Kıraat Literatürünün Genişletilmesi: Kütüphanelerde yer alan yazma eserlerin tahkiki ve bu eserler üzerine özgün çalışmaların artırılması faydalı görülmüştür.

Sonuç olarak bu araştırma, kıraat ilmi literatürüne katkı sağlamayı ve bu alandaki akademik bilgi akışını sistematik hâle getirmeyi amaçlamıştır. Ayrıca, incelenen makalelerin yıllara ve kategorilere göre bir özeti, tablo ve grafiklerle sunulması bu alanla ilgilenen araştırmacıların faydalanabileceği sistematik bir kaynak oluşturulmuştur.

Bu sonuçlar, kıraat ilminin daha geniş bir perspektifle ele alınmasını ve disiplinler arası yaklaşımlarla zenginleşmesini teşvik etmekte ve literatüre yönelik çalışmaların artması gerektiğine işaret etmektedir.

Yıllara Göre alışmaların Grafiği

Not: 2025 yılı verileri, yalnızca 30 Nisan’a kadar olan kayıtları içermektedir. Bu nedenle diğer yıllara kıyasla daha düşük görünmektedir.

Kaynakça | References

- Abay, Muhammed-Murat Sülün, “Kıraat Bibliyografyası”, *Kur'an ve Tefsir Araştırmaları: Kıraat İlmi ve Problemleri-IV* [İlmi toplantı, İstanbul, 2001]. 4/477-540. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2002.
- Atik, Mehmet Kemâl. “Tefsir ve Kırâat İlmine Dair Yazma Eserler Bibliyografyası”, *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 1 (1983), 313-350.
- Begavî, Ferrâ. *Me 'âlimü't-tenzîl*. thk. M. Abdullah en-Nemr vd. 8 Cilt. Riyad: Dâru Tayyibe, 1409/1988.
- Birişik, Abdulhamit. “Kıraat” *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 8 Şubat 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/kıraat--ilim>
- Boynukalın, Mehmet. “Tebliğ”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 5 Şubat 2025. <https://islamansiklopedisi.org.tr/teblig>
- Cankurt, Fatih. “Kırâat İlminin Türkiye’deki Seyri (Kırâat Bibliyografyası)”. *Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 4/1 (Mayıs 2018), 55-118.
- Çetin, Abdurrahman. “Kıraat ve Tecvid İlimleri Bibliyografyası”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2/2 (1987), 309-318.
- Çetin, Abdurrahman. “Kur'an Kıraatlarına Yönelik Oryantalist Yaklaşımlar”. *Marife* 2/3 (Aralık 2002), 65-106.
- Gökdemir, Ahmet. *Türkiye’de Kırâat İlmine Dair Yapılan Akademik Çalışmalar*. Ankara: İlahiyat Yayınları, 2024.
- Halîl b. Ahmed, Ebû Abdırrahmân el-Ferâhîdî. *Kitâbu'l-‘Ayn müretteben alâ hurûfi'l-mu‘cem*. thk. Abdulhamîd Hendâvî, 4 Cilt. Beyrut: Dârü'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1422/2002.
- İbnü'l-Cezerî. *Müncidü'l-mukri 'în ve mürşidü't-tâlibîn*. nşr. Ali b. Muhammed el-Imrân. b.y.: y.y., ts.
- İsfahânî, Râgıb. *Mukaddimetü Câmi 'i't-tefâsîr ma'a tefsîri'l-Fâtîha ve metâli 'i'l-Bakara*. thk. Ahmed Hasan Ferhât. Kuveyt: Dârü'd-Da‘ve, 1405/1984.
- Koyuncu Recep - İdris Yiğit. “Oryantalist Bakış Açısına Göre Kıraatler: Otto Pretzl, Arthur Jeffery, Nöldeke ve Goldziher Örneği”. *Marife* 22/2 (Aralık 2022), 559-584.
- Kur'an Yolu*. Erişim 24 Aralık 2024. <https://kuran.diyanet.gov.tr>
- TDK, Türk Dil Kurumu. “Kısaltmalar Dizini”. Erişim 15 Aralık 2024. <http://www.tdk.gov.tr/images/Kisaltmalar%20Dizini.pdf>
- TDK, Türk Dil Kurumu. *Güncel Türkçe Sözlük*. Erişim 8 Aralık 2024. <http://sozluk.gov.tr>